ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5943 | 4/17 ՕԳՈՍՏՈՍ 1905 | ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ | 16 ՃԷՄԱԶԻԻԼ ԱԽԸՐ 1323 | ԻԲ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5943

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌وه‌لك ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سنه

Նամակ, կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քումպարաճը փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ
ՕՐԱԹԵՐԹ
ԱԶԳԱՅԻՆ. ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար	տարեկան	140 ղր.
» » »	վեցամսեայ	70 »
» » »	եռամսեայ	40 »
Օտար երկիրներու համար	տարեկան	40 ֆր.
» »	վեցամսեայ	20 »

Դրամի փոխարէն փօստայի փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի Խմբագրատան:

20 ՓԱՐԱ 20

ԵՐԿՈՒ ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹՆԵՐ

(ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԹԵՐԹԵՐԷ ՔԱՂՈՒԱԾ)

Զարմանալի զուգադիպութեամբ՝ երկու համանուն քաղաքներ տեխնիկական ուշադրութիւն գրաւած են այս միջոցին, այն է Բորթմաութ մը Ամերիկայի մէջ, Բորթմաութ մը Անգլիոյ մէջ: Աշխարհի բոլոր տարեգրութեանց մէջ բնաւ չէ տեսնուած այսպիսի նախընթաց մը, ու թերեւս ալ վերջին ալ չպատահի երբեք: Միջազգային, քաղաքական եւ զինուորական ամենակարեւոր խնդիրներ միեւնոյն ժամանակի մէջ լուծուած ըլլալու վրայ են միեւնոյն անուն ունեցող երկու քաղաքներու մէջ, որոնք այսուհետեւ պատմական համբաւ մը պիտի ձգեն մարդկային յուշագրութեանց մէջ: Ամերիկայի Բորթմաութը գումարուած են Ճափոն եւ Ռուս լիազօրները՝ հաշտութիւն կամ պատերազմի շարունակութիւնը վճռելու համար, խնդիր մը որ պատերազմիկ երկու ազգերէն զատ, կը հետաքրքրէ նաեւ բոլոր միւս ազգերը եւ տէրութիւնները: Անգլիոյ Բորթմաութը ընդունեց Ֆրանսական նաւատորմին փոխադարձ այցելութիւնը, որ աւելի եւս ամրապնդեց ու զօրացուց անգլօ-ֆրանսական սերտ համաձայնութիւնը, որուն է պատիւ կատարուած մեծապէս եւ խանդավառ հանդէսները փախուցած են գերման եւ ռուս դիւանագէտներուն քունը:

Ամերիկեան Բորթմաութը ծովեզերեայ փոքրիկ նաւահանգիստ մըն է Ատլանտեան ովկէանոսին վրայ Միացեալ Նահանգաց արեւելեան հիւսիսային կողմը, որ միայն այսուհետեւ համբաւաւոր կը դառնայ, չի խաղաղութեան Դեսպանաժողովը հոն կը գումարուի: Իսկ Անգլիոյ Բորթմաութը — որ չմոռնանք ըսել թէ ծնունդ տուած է ամերիկեանին — Մանշի ծովուն վրայ Ուայթ կղզիին դիմաց Մեծն Բրիտանիոյ առաջին զինուորական նաւահանգիստն է: Եւ երբ կ'ըսենք թէ Անգլիոյ համար առաջին է, պէտք է գիտնալ թէ բոլոր աշխարհի համար ալ նոյնն է, քանի որ բրիտանական նաւատորմը աշխարհի առաջին նաւային զօրութիւնն է. եւ զինուորական առաջին նաւահանգիստն ալ կը դառնայ բնականաբար առաջին տեղը բոլոր զինուորական նաւահանգիստներուն մէջ: Հոն է որ գլխաւորապէս խարսխած կը սպասեն Անգլիոյ զրահաւոր Լէվիաթանները՝ խոյանալու համար ի հարկին՝ ուր որ հարկ ըլլայ: Հոն սպասող անհամար մարտանաւերուն թնդանօթները ասպարէզ տալու հրաման արձակելով էր որ Անգլիոյ կառավարութիւնը Լորտ Սոլզպէրիի կենդանութեանը եւ նախարարապետութեան օրով՝ ստիպել տուաւ Ֆրանսան՝ Ֆաշօտայի խնդրին մէջ: Իսկ այժմ, հոս, այդ Բորթմաութին մէջ է որ ֆրանսական հզօր նաւատորմիղ մը գացեր է բարեկամական այցելութիւն տալու Անգլիոյ, որուն դէմ այնքան հակառակ էր առաջներէ ի վեր, մանաւանդ Ֆաշօտայի խնդրէն յետոյ, երբ կնքուեցաւ անգլօ-ֆրանսական համաձայնութիւնը:

Բայց ինչպէս ամերիկեան Բորթմաութի փոքրութիւնը եւ աննշանութիւնը պատճառ մը չեղաւ որ խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդը հոն չգումարուի, վճռելու համար այնքան կենսական խնդիր մը, նոյնպէս անգլիական Բորթմաութի կարեւորութիւնը եւ զինուորական առաջնակարգ դիրքը չէ որ մեծ նշանակութիւն կուտայ ֆրանսական նաւատորմին հոն կատարած այցելութեանը՝ ի փոխարէն անգլիական նաւատորմին Պրեստ այցելութեան: Այլ մեծ նշանակութիւնը ու կարեւորութիւնը նոյն իսկ այդ երկրութեան, նոյն իսկ դէպքին մէջն է, մանաւանդ այն անկեղծ ու սրտագին արտայայտութեանց մէջ՝ զոր այս փոխադարձ այցելութիւններուն առթիւ ի վեր հանեցին երկու հանդէպ Ֆրանսացիք ու Անգլիացիք՝ պաշտօնական եւ անպաշտօն ձեւերով:

Տեսակէտին ընդհանուր խաղաղութեան եւ միջազգային կացութեան բարւոք յարաբերութեանց առակէտով՝ անգլօ-ֆրանսական բարեկամութեան այս հանդիսաւոր ցոյցը, որ կատարուեցաւ եւրոպական Բորթմաութին մէջ, շատ աւելի կարեւոր եւ բեղմնաւոր է քան ամերիկեան Բորթմաութին մէջ տեղի ունեցող խաղաղութեան Դեսպանախորհուրդը, որ եթէ չյաջողի, ռուս-ճափոնեան պատերազմին շարունակութիւնը միայն պիտի ունենայ հետեւանքը, պատերազմ՝ որ իր թատերավայրէն դուրս ելլելու եւ տարածուելու վտանգ չունի, ցորչափ անգլօ-ֆրանսական բարեկամութիւնը իր գոյութիւնը կը պահէ: Մինչ եթէ այդ բարեկամութիւնը գոյացած կամ շարունակուած չըլլար, կարելի չէր բնաւ հաւատալ թէ Տ. Արեւելքի պատերազմը սահմանափակուած մնար լոկ երկու ազգերուն միջեւ: Իսկ թէ ի՛նչ ահագին համխառնութիւն պիտի առնէր պատերազմը, եթէ Անգլիա եւ Ֆրանսա մասնակցէին անոր, եւ հաւանօրէն երենք ալ մինակ չպիտի մնային, երեւակայելն անգամ սոսկում կը պատճառէ մարդուս, ո՛ւր կը մնայ եթէ դժբախտ իրողութիւնը գար ստորագրելու մարդկութեանը՝ տեղի ունենալով սահավոր կոտորածներով եւ աւերներով:

Ասկէ դիւրին է հետեւցնել սակայն թէ անգլիական Բորթմաութի մէջ կատարուած ցոյցը ի՛նչ մեծ կարեւորութիւն ունի եւ կ'ազդէ մինչեւ իսկ ամերիկեան Բորթմաութի մէջ տեղի ունեցող բանակցութիւններուն վրայ: Որովհետեւ քանի՛ Ռուսիա տեսնայ անգլօ-ֆրանսական համաձայնութեան հետզհետէ շեշտուիլը ու զօրանալը, այնչափ աւելի շուտով տեղի կուտայ Ճափոնի պահանջումներուն: Մարոքի մէջ կատարուած կայսերական անակնկալութիւնն անգամ կը չէզոքանայ անգլօ-ֆրանսական բարեկամութեան այս սերտ ցոյցերէն ու ի դերեւ կը հանէ այն ամէն ենթադրութիւնները՝ զորս համաշխարհային մամուլը ըրաւ անոր մասին, այնպէս մեկնելով իբր թէ գերման կայսրը օգնութեան յոյս ներշնչած ըլլար Ցարին՝ պատերազմի շարունակութեանը մէջ: Մինչ ահա ամերիկեան Բորթմաութի մէջ Ճափոնի ու Ռուսիոյ պատուիրակները միայնակ եկած են դէմ դիմաց եւ ոչ ոք կայ որ համարձակի արգելք ըլլալու Ճափոնի՝ իր յաղթութեանց պտուղները լիուլի վայելելու, առանձինն բանակցելով իր ոսոխին հետ:

Ամենայն հաւանականութեամբ գործը այս երեւոյթը չէր առներ, եթէ անգլօ-ֆրանսական պայմանագրութիւնը կամ բարեկամութիւնը գոյութիւն ունեցած չըլլար, եւ Պրեստի ու Բորթմաութի փոխադարձ այցելութիւններով եւ ընդունելութիւններով նորանոր նուիրագործում չստանար: Հետեւաբար երկու Բորթմաութները իրար կ'ամբողջացնեն եւ դիւրաւ տեսանելի է թէ ամերիկեան Բորթմաութէն խաղաղութիւն պիտի ծագի, թէ՛ այն պատճառներով զոր յիշեցինք եւ թէ մանաւանդ անոր համար՝ որ եթէ Ռուսիա յաղթելու դոյզն յոյս մը ունենար, արդէն պատուիրակ չէր դրկեր Ամերիկա՝ ի խնդիր հաշտութեան: Նոյնպէս անտարակուսելի է թէ Ռուսիա Սախալինի կղզին ալ պիտի տայ, տուգանք կամ պատերազմի ծախքն ալ պիտի վճարէ եւ առանց հաշտութիւն կնքելու Պ. Վիթթէ հա չպիտի դառնայ Բորթմաութէն:

ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ՆՈԹԵՐ

ԵՐԿՐԱԳՈՐԾՈՒԹԻՒՆԸ ՄԵՐ ՄԷՋ

Մեր ժողովուրդը երկրագործ ժողովուրդ մըն է անժխտելիօրէն. միայն փոքր մաս մը կը հետեւի վաճառականութեան: Հակառակ մեր թափած կրթական ջանքերուն եւ աշխատութեանց, մեր գիւղացին տակաւին անտեղեակ է գիտական եւ երկրագործական յառաջդիմութեանց:

Մեր գիւղացին գիտէ՞ թէ ի՛նչ կերպով կը բանին լուբիան, բաթաթէսը, բանջարեղէնները, որպէս զի առատաբեր ըլլան: Գիտէ՞ թէ ի՛նչով կը դարմանուին թթենիներու հիւանդութիւնները եւ ուրիշ անհամար գիտելիքներու ծանօթ է՛, որոնց պէտք ունի գիւղացին, որպէս զի օգտակարապէս գործածէ արտը եւ պարտէզը: Երեւակայեցէք ընտանիք մը որ ունի սա՛նչափ արտավար հող կամ պարտէզ, սակայն բոլորովին անգիտակ է զանոնք օգտակարապէս գործածելու: Եթէ տեղեակ ըլլայ ներկայ գիտական պայմաններու մէջ կատարուած մշակութիւններու, բերքը թէ՛ իր տարեկան պէտքին պիտի բաւէ եւ թէ մաս մըն ալ պիտի աւելնայ: Սակայն, ադիտութեան երեսէն, ամէն տարի 4-5 ամիս պարտք կ'ընէ, անհաւատալի տոկոսներով: Այսպէս քանի մը տարի յետոյ վաշխառուն կը գրաւէ ամբողջ կալուածները: Եթէ երէկ մարդ կայ առն մէջ, անմիջապէս կը փախչի պանդխտութեան դիմելու, այն ալ առկէտով դրամ առնելով: Ու օրին մէկը, անողոք հիւանդութիւն մը առած, իր ոտնակոխ հանգիստները չկրնալ դարմանելուն համար, կը մեկնի ծննդավայր, իր վերջին օրերը ծնողքին քով անցընելու համար:

Ահա մէկ մանրանկարը մեր գիւղացիին անտանելի կեանքին: Այսպէս երկրագործական ծանօթութիւններէ զուրկ գիւղացին՝ ցանելու, քաղելու եւ խնամելու կերպը չգիտնալուն համար, ասէ կամ կանուխ զանոնք ձեռքէն հանելու ստիպուած է, տարուէ տարի աւելցած պարտքը վճարելու համար:

Ունեցած ենք համեստ ձեռնարկներ այս նպատակին համար, ինչպէս Սանասարեան երկրագործական բաժինը, մանաւանդ Ամերիկեան-Ռուբինեանի երկրագործական վարժարանը եւայլն. սակայն անոնք իրական օգուտ մը առաջ չբերին եւ մնացին իրենց սաղմնային վիճակին մէջ, մանաւանդ վերջինը, կարճատեւ կեանք մը ունեցաւ: Վերջերս երկու երկրագործներ, մէկը մասնաւորապէս գիտական, միւսը երկրագործական հանդէսներ հրատարակեցին, սակայն անոնք ալ արդիւնաւոր չեղան: Միանգամ ընդ միշտ կ'ըսենք թէ անոնք որ օգտակար ըլլալու տենչով հրապարակ կ'ելլեն, փոխանակ իրենց գիտցածները թուղթերու անկիւնները ցանցնելու, որոնք միայն մէկ օր կեանք ունին, թո՛ղ պզտիկ տետրակներ հրատարակեն, դիւրամատչելի գիներով, զոր օրինակ, 1-2 դրուշնոց տետրակներ որոնց մէջ բացատրուած ըլլան թէ բաթաթէսը, լուբիան, բանջարեղէնները ի՛նչ կերպով կը ցանեն ու կը քաղեն, ի՛նչ է առատաբեր ընելու կերպը, զոր օրինակ, ի՛նչ է թթենիներու հիւանդութեանց դարմանը, վերջապէս երկրագործութիւնը իր ամէն ճիւղերովը մանրամասնօրէն բացատրուած ըլլայ: Ամէն նիւթի համար զատ զատ տետրակներ պէտք են՝ մեն մի գիւղացիի մատչելի եւ հասկնալի ըլլալու պայմանաւ:

Գրութիւնս վերջացնելէ առաջ կոչում կ'ընեմ մեր բոլոր երկրագործ գիտականներուն, համալսարաններէ շրջանաւարտներուն, որպէս զի երկրագործ ժողովրդեան ուսուցանեն անտառներէն ու արտերէն գիտականապէս օգտուելու կերպը: Կը խնդրեմ բոլոր ձեռնհաս պարոններէն, մանաւանդ անոնցմէ, որոնք գաւառներու մէջ կ'ապրին եւ մօտէն տեղեակ են երկրագործական կեանքին, անոնք ալ իրենց կարծիքը յայտնեն երկրագործական այս նիւթին վրայ:

ԱՏՈՄ ՇԱՀՈՒՆԻ

ՄԻՋԱԶԳԱՅԻՆ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀՈՒԹԻՒՆԸ

Զօրս նշանաւոր առողջապահներու նախաձեռնութեան վրայ, որոնք զանազան ազգութեանց կը վերաբերին, ինչպէս Պ. Իւգօ (Ֆրանսայէն), Վան Լիւթ (Պրիւսէլէն), Պ. Բէթէր (Ցիւրիխէն) եւ Պ. Բլայն (Լիւքսէմպուրկէն), ինքնաբեր Համաժողով մը պիտի գումարուի Բարիզի մէջ, յառաջիկայ նոյեմբերին: Այդ Համաժողովին նպատակն է միջազգային միութեան Ընկերակցութիւն մը կազմել, առողջապահական խնդիրներով զբաղելու համար:

Համաժողովին ծրագիրը շատ պարզ է եւ կրնայ ամփոփուիլ սա երեք առաջարկներուն մէջ.

1. Բարեկամական ու հանրօգուտ յարաբերութիւններ հաստատել շահակից երկիրներու վերաբերող առողջապահներու (ճարտարապետ ու բժիշկ) եւ անոնց ստորադրեալ պաշտօնեաներուն միջեւ:

2. Քաղաքներու առողջապահութեան յատուկ գործերուն եւ նոր նշանակներու ցուցադրութիւնը:

3. Առողջապահական օրէնսդրութեան մէջ բարեփոխումներ մտցնելու համար առաջարկներ:

Որքան ալ պարզ ըլլայ այս ծրագիրը, ինքնին մեծ արժէք ունի, նկատելով որ կան երկիրներ ուր առողջապահութեան համար թափուած ջանքերը արդիւն կ'ըլլան, կազմուած հանդամանք մը ունենալնուն համար: Բժիշկներու մեծ մասը, որոնց պաշտօնն է հանրային առողջապահութեան վերաբերեալ անօրինութիւններ գտնել ու գործադրել տալ, ինչպէս նաեւ ճարտարապետներու մեծամասնութիւնը, որոնց յանձնուած է առողջապահական միջոցներու գործադրութիւնը, անպատճառ իրական եւ օգտակար արդիւնքներ պիտի արտադրեն:

Ապագայ առողջապահական Ընկերակցութեան անդամները, իրենց պաշտօնին գիտակից ըլլալով, երաշխաւորութիւն կ'ընծայեն թէ ձեռք բերուած արդիւնքները անհաշուելի պիտի ըլլան: Այսպէս, բացի Համաժողովին տարեկան գումարումներէն եւ մասնաւոր լրագրի մը հրատարակութենէն, Ընկերակցութիւնը մտադիր է մասնագիտական տեղեկութեանց դիւան մը հաստատել՝ ամէնէն հեղինակաւոր առողջապահներէն բաղկացած: Այդ դիւանին գործը պիտի ըլլայ, շատ անպայման գումարի մը փոխարէն, առաջնորդութիւններ եւ խորհուրդներ տալ թաղապետութեանց, ճարտարապետներուն եւ մասնաւորներու, իրենց կողմէ եղած խնդրանքներու վրայ:

Չէ կարելի ասկէ աւելի օգտակար հիմնարկութիւն մը երեւակայել, որուն պէտքը այնքան զգալի եղած չըլլայ: Թերահաւատ եղողները համոզելու համար թէ մեթոտիկ առողջապահութիւնը ո՛րքան բարերար ազդեցութիւն ունի, յիշենք սա պարագան միայն. տասնըեօթը տարուան շրջանի մը մէջ, 1886-1903, մահերուն թիւը 26.40էն 20.14ի իջած է Ֆրանսայի գլխաւոր քաղաքներուն մէջ հազար հոգիի վրայ հաշուելով: Իսկ թիֆոյէն մեռնողներուն թիւը, միջին հաշուով, 0 521էն 0.212ի իջած է:

Այս բարւոքումը անգոհացուցիչ, բայց խրախուսող, ինքնին առաջ եկած չէ, այլ առողջապահութեան շնորհիւ: Մահերուն թիւը 1000 հոգիի վրայ 16 պէտք է ըլլայ, եւ ոչ աւելի:

ԳԱՒԱՌԱՅԻՆ ՔՐՈՆԻԿ

ՍՂԵՐԴԻ ԳՈՐԾԵՐ

Նոր տեղւոյս վարժարանները իրենց դռները փակեցին դրամական անձկութեան պատճառաւ, քաղաքիս երկսեռ ուսանողութեան հոծ բազմութիւնը դիմեց դէպ ի օտար կրթարաններ:

Դէպի օտար կրթարաններ հոսանքին դէմ թումբ կանգնելու նախաձեռնողութեան օգնով ազդուած քանի մը կրթասէր անհատներ արդէնի տեղին վրայ հանգանակութեան մը ձեռնարկել եւ Սղերդի նախակրթարանը վերաբանալ: Ուստի, բացուած առաջին հանգանակութեամբ ուսուցիչներուն երկամսեայ թոշակները ապահովելով, ահա. 12էն, ամառնական հանգստէ, անդին վարժարանը վերաբանալ կը յաջողին: Երկրորդ, սակայն նաեւ յաջողած հանգանակութեան արդիւնքով վարժարանի առաջին տասնամեակ հազիւ թէ բոլորած եւ միջոցներու անբաւականութեան—չըսելու համար չգոյութեան—պատճառաւ փակումն անխուսափելի դարձած էր: Եղած թախանձագին եւ անընդհատ դիմումներուն վրայ, Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ օրաշ նպաստ մը սահմանուեցաւ եւ յղուեցաւ:

Այնուհետեւ Ազգ. Պատրիարքարանի այդ բարեդէպ Տնօրինութեան շնորհիւ, թէ՛ Սղերդի եւ թէ իր շրջանակին (Տէհ, Ռիտուան, Հազզօ, Մեւֆարգին եւ Հազրօ) նպաստընկալ դպրոցները կը վերաբացուին ու կը շարունակեն մինչեւ այսօր: Ասոնց մէջ միայն Տէհի (Էրէհ) վարժարանը կարելի չեղաւ ցարդ վերաբանալ շէնքին փլուզման պատճառաւ:

Այս առթիւն մէջ նշանակելի եւ ուրախառիթ պարագան սա է որ Ազգ. Պատրիարքարանի համեստ նպաստներուն շնորհիւ այսօր վերոյիշեալ դպրոցներուն մէջ հարիւրաւոր օտարախօս ազգայ մանկտիներ կ'ուսանին մայրենի եւ պետական լեզուներու հետ եւ իրենց Ս. Կրօնք: Մինչ եթէ այդ փոքրիկ նպաստները զլացուէին Ազգ. Պատրիարքարանի կողմէ, արդիւնքը յայտնի աներեւ էր. մեր մատաղերամ դպրոցականները կա՛մ փողոցները պիտի դեգերէին եւ կամ օտար վարժարաններ յաճախէին անտարակոյս:

Սակայն, նշանակելի երկրորդ պարագայ մըն ալ կայ, այն է դպրոցական պիւտճէին խնդիրը որ իր կենաց եւ անհրաժեշտ հանգամանքով բուռական մտահոգութիւն կը պատճառէ: Տեղական կարգ մը միջոցներուն հետ Ազգ. Պատրիարքարանի նպաստը, եթէ երբեք նկատողութեան առնենք, պիտի տեսնենք որ պաքէն շատ համեստ բան մըն է, հազիւ հազ տարրական դպրոցի մը պէտքերուն բաւելու չափ: Այն ի՛նչ տեղային կրթական համեստ պահանջներուն գոհացում տալու համար հարկ անհրաժեշտ էր Պատրիարքարանի յղուած նպաստը աւելցնել, Ընթացիկ տարեշրջանին սկիզբէն Ազգ. Պատրիարքարանը զեղչեց բոլոր գաւառական նպաստընկալ դպրոցներու հետ եւ Սղերդի վարժարաններուն յատկացեալ նըպաստի թոշակները, անշուշտ նիւթական դիւրութիւններ չունենալուն համար:

Հետեւանքը սա եղաւ. Հոգաբարձութիւնը պիւտճէին բացը գոցելու համար՝ տեղական միջոցներու դիմեց, այլ փորձը ցոյց տուաւ որ ժողովուրդը որոշուած գումարէն աւելի չի կրնար օգնել իր կրթական հաստատութեանց: Այսպէս անկարելի եղաւ Հոգաբարձութեան՝ յարգել դրուած պայմանները: Ուսուցիչները ամսականին իրենց ողբալի հացէն եւ բնականաբար դպրոցներն ալ վրայ տուին:

Յառաջիկայ դպրոցական տարեշրջանին համար, յանուն բոլոր Սղերդցիներուն, մասնաւորապէս Ս. Պատրիարքէն կը խնդրենք որ՝ մեր աղքատիկ դպրոցներուն անցեալ տարուան նպաստները առանց որ եւ է զեղչի շարունակել հաճի, որպէս զի կարելի ըլլայ պահել մեր վարժարանները արդի վիճակով: Հակառակ պարագային, ինչպէս կ'ըսէ ժողովրդական առած մը. «Աժան միսը պաւկին առջը կը փակի,» 1-2 ամիսով կառավարուած վարժարանէ մը կրթական ի՛նչ արդիւնք կըրնայ ակնկալուիլ: Ուստի, Ն. Սրբազնութեան առկ է քննել՝ մեր նպաստընկալ դպրոցներուն պիւտճէին խնդիրը իր ընդհանուր գիծերուն մէջ եւ բաց այնմ շարունակել նպաստները՝ նախկին քանակութեամբ:

*** Ցուլիսի սկիզբը ողջամբ եւ անմնաս Սղերդ ժամանեց Վիճակիս Նուիրակ Տէր Տ. Կորիւն Վ. Սրապեան, ժողովրդեան խանդավառ ընդունելութեանց մէջէն: 35 տարեկան երիտասարդ եկեղեցական մըն է, որ պատրաստականութիւն եւ ընդունակութիւն կը ցուցնէ հոգեւոր խնամոց յանձնուած բանաւոր հօտին բարոյական եւ մտաւորական զարգացման ջանք եւ աշխատութիւն չխնայելու: Վիճակիս եկեղեցական ու կրթական գործերուն օրինաւոր մատակարարութեան եւ յառաջդիմութեան համար կ'աշխատի հետզհետէ ընտրել եւ վերակազմել Գաւառական Վարչական Ժողովները: Վարժարաններուն վրայ որոնց գուրգուրացող հովիւ մըն է: Այժմէն արժանաւոր ու կարող ուսուցիչներ պաշտօնի կոչելու ջերմ փափագներ կը սնուցանէ, բայց պիւտճէին խնդիրը իր եռանդը կը չէզոքացնէ:

Վստահ ենք որ Ազգ. Պատրիարքարանը բաւարարութիւն տալով մեր խնդրանքին եւ ակնկալութեանց, միանգամայն դիւրին կ'ըլլայ Նորին Տէր Տեղապահին դէմ ելած այս առաջին դժուարութիւնը:

ԹՂԹԱԿԻՑ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի

Սղերդ

ԱՐՏԱՍՈՎՈՐ ՈՒՂԵՒՈՐՈՒԹԻՒՆ 140

ԺԻՒԼ ՎԷՐՆ

ԴԷՊԻ ՄՈՒՇՏԱԿՆԵՐՈՒ ԵՐԿԻՐԸ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԴԼՈՒԽ ԺԴ.

ՍԱՌՆԱԴԱՇՏԻՆ ՄԷՋԷՆ

Արշաւախումբին մարդիկը բացարձակ վստահութիւն ունէին իրենց պետին վրայ: Գիտէին անոր ո՛րչափ կարող եւ քաջասիրտ ըլլալը, եւ երբ անիկա կ'ըսէր թէ անհնարին էր ճամբան, իրաւ ալ այդպէս պէտք է ըլլար:

Ֆոր-Ռըլայէնս վերադարձը որոշուեցաւ յաջորդ օրը կատարել: Ամենէն աղէտաւոր պայմաններուն մէջ կատարուեցաւ այդ վերադարձը: Օդը շատ դէշ էր: Բաւան հովեր կը սուրային առանձնայատուկ մակերեսին վրայէն: Անձրեւը հեղեղատառ կը տեղար: Ալ կրնայ երեւակայուիլ թէ ո՛րքան դժուարութեամբ կը յառաջանային մթութեան եւ առանձնայատուկ լռութենէն մէջ:

Արշաւախումբը չորս օր եւ չորս գիշեր ճամբորդեց, կղզիէն անջատող հեռաւորութիւնը կտրելու համար: Քանի մը ցուլերներ եւ շուներ խորտակեալ եղան ճեղքուածներուն մէջ: Սակայն, տեղակալ Հոպսըն, իր խոհեմութեան եւ անձնուիրութեան շնորհիւ, մէկ զոհ իսկ չտուաւ իր ընկերներէն: Բայց ի՛նչ յոգնութիւններ, վտանգներ եւ ի՛նչ ապագայ վերապահուած էր այդ տարաբախտներուն, որոնք երկրորդ ձմեռ մըն ալ պիտի անցընէին կղզիին վրայ:

ԴԼՈՒԽ ԺԵ.

ՁՄՐԱՆ ԱՄԻՍՆԵՐԸ

Տեղակալ Հոպսըն եւ իր ընկերները նոյեմբեր 28ին դարձան Ֆոր-Ռըլայէնս, մեծ յոգնութիւններ կրելէ յետոյ: Ալ եւս նաւակին վրայ միայն յոյս դրած էին, զոր չէին կրնար գործածել վեց ամիսէն առաջ, այսինքն ծովու սառերուն խորտակուելէն առաջ:

Ուստի ձմեռումը սկսաւ: Բոլորներու բնակները պարպուեցան, պաշարները մասամբ տարուեցան, [illegible]

[illegible] գաւառներու կարգաւ, մուշտակներու պահպանութիւնը, որուն թանկագին մասը թերեւս կարելի ըլլար ազատել, նաեւ մենաւորական վիճակին գնահատութիւնը, սառնադաշտին վրայ կատարուած հրակայութիւնը եւ [illegible] Տէկէն Բոլէնս Պէրնէթ կը նախագահէր [illegible]

[illegible] դատախօսել. թէ՛ կարդալ եւ թէ գրել սորվեցուց անոր: Մէկդ որ, [illegible] Անգլիական [illegible]

[illegible] ծածկութիւնը չափաւորուեցաւ, թէեւ ո՛ եւ է պատճառ չկար խնայելու պահեստի պաշարները, որոնք առատ էին: Դժբախտաբար այսպէս չէր լուսաւորութեան վառելանիւթին համար: Իւղը պակսելու կը սպառնար, ու Ճէսբըր Հոպսըն ստիպուեցաւ օրական քանի մը ժամ միայն ճրագ- [illegible]

(Շարունակելի)

Արտաքին Լուրեր

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԵՒ ՃԱՊՈՆԻ ՄԻՋԵՒ

ՀԱՇՏՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Տեսակցութիւն մը Պ. Վիթթի հետ.—Ճապոնի պայմանները.—Բանակցութիւնները պիտի շարունակուին։

Բարիզ, 13 օգոստոս.—Նիւ-Եորքէն հեռագրելէ կը հեռագրէ Բըթի Բարիզիէնի թղթակիցը.—«Երէկ Պ. Վիթթէ Նիւ-Եորքէն Պորտսմութ մեկնեցաւ։ Պետական ատենաժողովը Բորթսմութի օթելին մէջ, 328 թիւին տակ, երկու փոքր սենեակ վարձած է, իրեն համեստօրէն կենալու համար, բայց Պ. Վիթթէ պարզապէս ըլլալով շատ լաւ կը համակրի այդ վիճակին։ Ռուսական պատուիրակը պատասխանեց, որ ժէք մը չխօսելու վիճակ մը ունէր, առ յոռետեսութիւնը բրաւ.—«Հաշտութեան պայմաններուն մասին շատ մը բաներ կ'ըսուին։ Կը խորհիմ որ վերջնական ըլլայ թէ ես ու աշխատակիցներս, պատասխան մեր ըլլալով բան մը չհաղորդել. բան մը պիտի չյայտնենք. վասն զի որ ճապոնական պատուիրակներն ալ նոյն ընթացքին պիտի հետեւին, մինչեւ որ դէպքերը երկու կողմէն ալ թոյլ տան պաշտօնապէս երեւան հանել, ինչ որ օգտակար պիտի նկատենք հրատարակելու»։ Հարցուցի Պ. Վիթթէի թէ ինչ է տպաւորութիւնը առաջարկուած հաշտութեան պայմաններուն վրայ։ Ռուսական պատուիրակը վայրկեան մը խորհեցաւ եւ յետոյ ասոր պատասխանեց, կշռելով իր խօսքերը.—«Զիս կ'արգիլէ թէ իրաւունք ունեցած ըլլամ յայտնելու անձնական տպաւորութիւններս, վասն զի ինչ որ ըսեմ ալ—պաշտօնական գնահատում մը ձեւը պիտի առնէ, եւ ուղղակի մեծ կարեւորութիւն պիտի առնէ։ Սակայն ազէկ է ըսել ձեզի, եւ որքան ճշմարտութիւնն ալ այդ է, թէ իմ տպաւորութիւնս տպաւորիչ տպաւորած է, վասն զի առաջարկներուն մէջ կան այնպիսի ճապոնական գիրքեր, որոնք մեկնաբանութեան բացարձակ եւ վերջնական փաստում մը կ'ընեն։» Ուզեցի գիտնալ թէ ռուսական պատուիրակը ընդունելի կը նկատէ ճապոնական պայմանները։ Պ. Վիթթէ պատասխանեց.—«Եթէ մեծամեծ ըլլար թէ անընդունելի են, այդ պարագան ազդելիք պայմանաժամ մը պիտի չառնէր զանոնք ընդունելու համար։ Սա միայն կրնամ ըսել ձեզի թէ կրնայ վիճաբանութիւն կատարուիլ ճապոններուն ներկայացուցած հիմերուն վրայ։» Պ. Վիթթէ պատասխանելով այն հարցումին թէ իր պատասխանը ե՞րբ պիտի հաղորդէ ճապոններուն, ըսաւ.—«Շատ հաւանական է որ վաղը. պէտք է ըսեմ նաեւ թէ այդ պատասխանը Պ. Քոմուրային յանձնելու վայրկեանէն պիտի հասկցուի թէ ճապոնները հաշտութիւն կ'ուզեն թէ ոչ։» Այս խօսքերուն վրայ Պ. Վիթթէ ոտքի ելաւ, բանալ ուզելով որ ալ եւս խօսելիք մը չունի։ Քանի մը վայրկեան ետքը ռուսական պատուիրակները Պ. Պ. Վիթթէ ու Ռոզէն ինքնաշարժ կառքով Բորթսմութ գացին՝ իրենց միւս աշխատակիցներուն հետ, մասնակցելու ճապոնական պայմաններուն քննութեան։

—«Պ. Վիթթէ երեկոյեան ժամ 6ին միայն օթել վերադարձաւ, ոչ ոք ընդունեց. միայն ծանօթ է թէ պիտի խնդրէ ճապոնական պատուիրակներէն նիստը դնել մի առաւ ժամ 9½ին կատարուելիք գումարման։ Բորթսմութի մէջ զրոյց կայ թէ — զրոյց մը որ հարկը չէ ստուգել, քանի որ գիտենք չհաղորդուած — Պ. Վիթթէ մտադիր է բացարձակապէս մերժել ճապոնական պայմանները, որպէս զի Ռուսիոյ հակառաջարկները ներկայացնէ Պ. Քոմուրայի։ Այս զրոյցը լիազօրութեան համար միայն կը հաղորդեմ, վասն զի երէկ առաւօտ Պ. Վիթթէի հետ ունեցած տեսակցութեանս պահուն ռուսական պատուիրակը այդ տեսակ մտադրութիւն մը չյայտնեց։

—«Պ. Քոմուրա եւ իր միւս պաշտօնակիցները օթելը մնացին՝ սպասելով ռուսական պատասխանին։ Պ. Իթզէն եւ Պ. Բեցթէրիս առաւօտ կանուխ ինքնաշարժ կառքով Բորթսմութ գացին, քանի մը գնումներ կատարելու։ Պ. Վիթթէ առաւօտ, առաւօտ կանուխ ելած, իր քարտուղարներուն հետ կը զբօսնէր՝ Բէնքէլ պարկին ծովեզերքի հեռացիրներ լուսնելու։ Ռուսներուն կողմէ ալ եւս կը սկսի յայտնի ըլլալ թէ ճապոններուն առաջարկած պայմանները, մանաւանդ պատերազմական ծախքերու հատուցման, ռուսական հող մը թողնելու եւ Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ նաւային զօրութեան սահմանափակելու մասին, բոլորովին անընդունելի են։ Յայտնի է թէ Ռուսները բացարձակապէս պիտի մերժեն. մյուս հակիրճ բանակցութիւններ պիտի չըլլան։ Պ. Վիթթէ այս հակիրճ հաշտութեան փափաքող է. ռուսական պատասխանը բացայայտօրէն պիտի պարզէ թէ ո՛ր կէտերը ընդունելի են եւ որոնք անընդունելի են բանակցութեան։ Թերեւս երբեք նոր ծածկելու համար, բայց դժուար պիտի թողու նոր առաջարկութիւններու եւ հակառաջարկներու։ Ռուսները, անշուշտ, մեծամեծ հոծաւոր զարտի պիտի ձեռնարկեն. կարգ մը առաջարկութիւններ պիտի մերժուին եւ ուրիշներ ալ պիտի ընդունուին. բայց շատ հաւանական է որ ճապոնները պիտի չյանձնեն դիւանագիտական հնարքներով ժամանակ անցընել, մինչեւ որ Ռուսները չպատասխանեն թէ կ'ընդունին թէ ոչ ճապոնական պայմանները։ Կ'ըսուի թէ ռուսական պատասխանին վերջաւորէն, ճապոնները անտեղի մը վերջնագրով պիտի պատասխանեն, ներկայացնելով իրենց պահանջումներուն նուազագոյն մասը ընդունելու կամ մերժելու համար։ Ճապոնները գումար մը չեն նշանակած իրենց պահանջած պատերազմի ծախքերուն համար, սակայն յայտնի է թէ պատերազմին համար իրենց ըրած ծախքերը 650 միլիոն տոլար կը հաշուեն, որուն վրայ օրական մէկ միլիոն տոլար պէտք է աւելցնել մ'որքան ատեն որ տեւէ պատերազմը։ Պ. Վիթթէ կ'ըսէ թէ Ճապոնի տրուելիք պատասխանը ամէն գիրերը պատրաստած է եւ թէ հիմա կ'աշխատուի անգլիերէնի եւ ֆրանսերէնի թարգմանելու զբաղի։ Պ. Վիթթէ հերքեց այն լուրը թէ պատասխանը Բեդերսպուրկէն հաղորդուած ըլլայ. բացատրեց թէ իր ունեցած իրաւասութիւնները այն աստիճան էին որ հարկ չկար Բեդերսպուրկէն հրահանգի սպասելու։ Պ. Վիթթէ հաղորդակցութեան մէջ է Ցարին հետ, բայց պատասխանը ինք պատրաստած է։»

ՌՈՒՍԻՈՅ ՄԷՋ

Պաշտօնական լռութիւն. — Յոռետեսութիւն.—Լրագիրներուն կարծիքը։

Բեդերսպուրկ, 13 օգոստոս.—Ռուսիոյ արտաքին գործոց պաշտօնարանին մէջ կատարեալ լռութիւն կը պահուի, երբ տեղեկութիւն ուզուի Բորթսմութի մէջ կատարուած հաշտութեան բանակցութիւններուն նկատմամբ. միայն յայտարարուեցաւ թէ հաշտութեան համար Ճապոնի առաջարկած պայմաններուն հրատարակութիւնը կը համապատասխանէ ճշմարտութեան։ Կարելի չէ ըսել թէ ճապոնական պայմաններուն գիտակցութիւնը մեծ տպաւորութիւն մը գործած ըլլայ ռուսական կարծիքին վրայ։ Ոչ ոք իսկ զինքը կը խաբէր հաշտութեան հնարաւորութեանց վրայ եւ հիմա առաջուընէ աւելի յոռետեսութիւն կը տիրէ։ Ընդհանուր կարծիքին համեմատ, հրաշքի մը պէտք կայ եղանակ մը գտնելու՝ Ճապոնի պայմանները եւ Պ. Վիթթէի հակառաջարկները իրարու հետ հաշտեցնելու համար։

—Լրագիրները բուռն ճշգրտութեամբ կը քննադատեն ճապոնական պայմաններուն առաջ բերած տպաւորութիւնը՝ ռուսական հանրութեան վրայ, որ առանց անդամ ծայրայեղ նկատած է այդ պայմանները. ամէնքն ալ նոյն իսկ անընդունելի, մանաւանդ պատերազմական տուգանքը, ինչ ձեւով որ ալ ըլլայ, Սախալինի թողումը, Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ նաւային զօրութեան սահմանափակումը եւ չէզոք նաւահանգիստներու ապաստանած ռուսական մարտանաւերուն Ճապոնի յանձնուիլը։ Այդ պայմանները մասնաւորապէս նախատական կը նկատուին Ռուսիոյ մասին, զոր մեծապէս պիտի նուաստացնեն։ Լրագիրներէն շատերը, մանաւանդ Սանգերսբուրգի լրագիրը, Ռուս, Սլովօ եւ Ռազվիէթ, անկարելի կը նկատեն որ այդ տեսակ պայմաններ ընդունուին տէրութեան մը կողմէ որ կ'ամբողջ զինուոր աւելի պատերազմի դաշտին վրայ, եւ որ մինչեւ կ'ուզէ պահել իր կարգը՝ իբրեւ մեծ տէրութիւն։ Այդ լրագիրները կ'եզրակացնեն թէ հաշտութեան խնդրոյն կարգադրութիւնը անհնարին պիտի ըլլայ Բորթսմութէն փոխադրել Մանչուրիոյ պատերազմի դաշտը, եթէ Ճապոն պնդէ իր անընդհատ խիստ պահանջմանց վրայ։ Այդ խստապահանջութիւնը, ասկէ դուրս յաւակնութիւններ պիտի պաշտպանէ Ճապոնի, վասն զի այդ պարագային ամբողջ ռուսական ազգը պիտի ելլէ Ճապոնի դէմ, ինչ որ անտարբեր հակառակորդ մը պիտի ըլլայ։ Ռազվիէթ առաջարկած կը զգուշանայ այն պարագան թէ բանակցութիւնները իսկոյն չխզուեցան երբ ճապոնական պատուիրակները ներկայացուցին իրենց «անպատուաբեր, ստորնացուցիչ եւ նախատական» պայմանները, որոնք բնաւ կարելիութիւն չեն թողուր բանակցութեանց։

ԳԻՇԵՐՈՒԱՆ ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 օգոստոս.— Հաշտութեան բանակցութեանց մէջ Ճապոնի առաջարկած պայմաններուն վերաբերեալ Դ. ու Զ. յօդուածները կարգադրուեցան։ Այդ յօդուածները կը վերաբերին Լիաօ-Թունկի թերակղզիին վարձակալութեան պայմանագրութիւնը եւ Բորթ-Արթուրը ու Տալնիի Ճապոններուն յանձնել։ Ե. յօդուածին՝ Սախալինի կղզին Ճապոնի թողլու համար, վիճաբանութիւնը յառաջացած, վասն զի առ կաքուն համաձայնութիւն չէ գոյացած։

ԲԱՐԻԶ.—Թօքիօյէն առնուած լուրին նայելով, Ճապոնները գրաւեր են Քամչաթքայի թերակղզին։

—Հաշտութեան բանակցութիւնները յուսադրութենէն շատ աւելի առաջ կ'երթան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Բորթսմութէն հեռագրել պաշտօնական հեռագիրը ստացած է «Սէնթրէլ Նիւզ».— «Ռուս պատուիրակները ընդունեցին ճապոնական պահանջումներուն Զ. յօդուածը։ Է. յօդուածին բանակցութիւնները վաղը պիտի սկսին։»

ԼՈՆՏՈՆ.—Բորթսմութէն կը հեռագրեն թէ հաշտութեան բանակցութիւնները յառաջացած են։ Ասոր պատճառը յայտնի չէ։ Ասկէ առաջ կատարուած բանակցութիւնները գաղտնի կը պահուին։ Կը կարծուի թէ բանակցութիւնները մօտերս պիտի վերջանան։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.—Տրեպով զօրավարը հրաժարած է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Կինեւէն կը հեռագրեն «Սէնթրէլ Նիւզ»ի թէ Ճապոն ստանալու վրայ է Քամչաթքայի թերակղզին գրաւումը, ինչ որ քիչ ատենէն կատարուած պիտի ըլլայ։ Այդ կերպով Ճապոնները բոլորովին իրենց ձեռքը անցուցած պիտի ըլլան Ռուսիոյ այդ կարեւոր թերակղզին։ Քամչաթքայի մէջ ռուսական նաւային զօրութեան վրայ մը զինուոր միայն մնացած է, որ կամ պիտի նահանջէ եւ կամ անձնատուր պիտի ըլլայ։

ԼՈՆՏՈՆ.—(Պաշտօնական).—Ուաշինկթընէն կը հեռագրեն թէ Մ. Նահանգաց արտաքին գործոց նախարարութիւնը առ ծանուցագիրը կը հրատարակէ.—Հաշտութեան բանակցութեանց արդիւնքին համար ոեւէ յուսահատութիւն անհիմն է։ Մ. Նահանգաց կառավարութիւնը այդ տեղեկութիւն առած է թէ հաւանականապէս կը յուսացուի որ անպատճառ հաշտութիւն պիտի կնքուի։

—Թօքիօյէն կը հեռագրեն Տէյլի Թելէկրաֆի.—Քամչաթքայի գրաւումը մօտալուտ կը նկատուի։ Հոն գտնուող ռուսական փոքր մը զինուորներուն համար զօրաբանակին հետ։

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.—Բարեւոյ վերաբերեալ Ա. եւ Բ. յօդուածները ընդունուեցան։ Պ. Վիթթէ յայտարարեց Մարքեի թղթակցին թէ Բ եւ Գ. յօդուածները ամբողջացած են, թէ Դ. յօդուածին վիճաբանութիւնները այսօր պիտի սկսին եւ թէ ճապոնական պատուիրակներուն հետ համաձայնութիւն գոյացած է։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռոյթէր հեռագրեց կը հեռագրէ.—Հաշտութեան բանակցութեանց երեկոյեան նիստին մէջ Զ. յօդուածին համար համաձայնութիւն գոյացաւ։ Ճապոն կը պնդէ Տալնիի եւ Բորթ-Արթուրի գրաւմանը վրայ։ Ե. յօդուածը կը տրամադրէ Սախալինը Ճապոնի թողուլ, իսկ Գ. յօդուածը կը տրամադրէ ոչ թէ արեւելեան չինական երկաթուղին թողուլ, այլ նոյն գինով Չինաց յանձնել։

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.—Ռուսական եւ ճապոնական պատուիրակները հիմա հաշտութեան պայմաններուն միջոցն մասին վերջ տալ կը բանակցին։ Առաջ առաջին երեք յօդուածներուն համար արդէն համաձայնութիւն գոյացած ըլլալով, կը յուսացուի որ միւս պայմաններն ալ կարգ մը բարեփոխութիւններով ընդունուին երկու կողմէն։

ԹՕՔԻՕ.—Ճապոնի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կ'ըսուի թէ Ռուսիա փափաքող է հաշտութիւն կնքելու, քանի որ ռուսական պատուիրակները հաշտութեան պայմաններուն նկատմամբ բացարձակ դիտողութիւն չեն ըներ եւ միայն բարեփոխութիւններ կը պահանջեն։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ճապոնական պատուիրակները բացարձակապէս կը պնդեն որ Սախալինի կղզին Ճապոնի թողուի, որով կը կարծուի թէ Ռուսիա վերջնապէս պիտի հաւանի ատոր։ Արդէն այդ կղզին այնքան կարեւորութիւն չունի Ռուսիոյ համար, մինչդեռ ընդհակառակը Ճապոնի համար օգտակար պիտի ըլլայ։

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ.— Այսօր քաղաքական շրջանակներուն մէջ ընդհանուր կերպով լաւատեսութիւն կը տիրէ հաշտութեան բանակցութեանց արդիւնքին վրայ։

—Կը հաւաստուի թէ քանի մը օտար տէրութիւններ հաշտարար ազդու միջնորդութիւն մը պիտի բանեցնեն՝ հաշտութեան բանակցութիւնները դիւրացնելու եւ փութացնելու համար։

ԲԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Հակառակ ասոր լրագիրներու յոռետեսութեան, Բեդերսպուրկի քաղաքական շրջանակներուն մէջ կը յուսացուի թէ հաշտութեան բանակցութիւնները նպաստաւոր ելք մը պիտի ունենան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Ռոյթէր կ'իմանայ թէ Թանժէրի անգլիական, ֆրանսական եւ գերմանական դեսպանները իրենց կառավարութիւններէն հրահանգ առեր են՝ պատրաստել Դեսպանախորհուրդին նախագիծները։

Մ. ՆԱՀԱՆԳՆԵՐԸ ԵՒ ՉԻՆ

Առեւտրական յարաբերութիւններ.—Չինացիներուն արտաքսումը Մ. Նահանգներէն.—Չինացիներուն փոխարինութիւնը։

Բարիզ, 13 օգոստոս,—Ուաշինկթընէն հեռագիր մը հրատարակուեցաւ՝ ծանուցանելով թէ Շանկհայի չինական առեւտրական ընկերութիւնը որ ակիզբներ թելադրողներէն մէկն էր ամերիկեան ապրանք չի գնելու համար, պարտաւոր է այդ արգելքը շարունակել ստիպողներ։ Լուրը անշուշտ ստոյգ է. թելադրում մը բայց կասկածելի թէ Ուաշինկթընի եւ Բեքինի կառավարութեանց այլ նոյն իսկ երկու ժողովուրդներուն միջեւ։ Անշուշտ յառաջանաւելէ զուրկ չէ տեղեկութիւն հաղորդել այդ թելադրումին ծագման եւ առաջ բերած հետեւանքներուն վրայ։ Չինա-ամերիկեան նոր դաշնագրութիւնը՝ չինացի աշխատաւորները Ամերիկայի մէջ ընդունելու համար աւելի մեծ դիւրութիւններ ընծայելով հանդերձ, կը շարունակէ գործաւորները վտարել եւ խիստ սահմանումներ ենթարկել Մ. Նահանգները մտնել ուզող Չինացիները, հաստատելու համար թէ կը պատկանին թէ ոչ այն դասակարգին որ բնաւ չեն ընդունուիր Մ. Նահանգաց մէջ։ Դաշնագրութիւնը խստութեամբ կը գործադրուի Օրէկոնի եւ Քալիֆորնիոյ գործակալներուն կողմէ. Հիմնական յաղթումը ամէնէն աւելի առաջ եկած է Հավայիի եւ Փիլիփպինեանց կղզիներէն չինացի գործաւորներու արտաքսումնէն, որոնք մինչեւ հիմա առանց դժուարութեան այդ կղզիները կը գաղթէին, ուր չէին կրնար մտնել ամերիկացի գործաւորներ նաեւ։ Երբ նոր դաշնագրութիւնները իմացուեցան, չինական բոլոր նահանգներուն մէջ իսկոյն բողոքի շարժում մը սկսաւ։ Շանկհայի չինացի վաճառականները միթինկ մը կազմակերպեցին՝ բողոքելու չինացի գործաւորներուն արտաքսումին եւ այն կեղեքումներուն դէմ որոնց կ'ենթարկուին Չինացիները երբ Մ. Նահանգները մտնեն։ Որոշեցին արգիլել ամերիկեան ապրանքներու վաճառումը Չինաց մէջ։ Առեւտրական միութեան մը պատգամաւոր երկու հարիւր հոգի, որ ճիւղաւորութիւններ ունի չինական ամէն կողմերը նահանգներու մէջ, փոխադարձ կարգադրութիւն մը ըրին, որուն համաձայն իւրաքանչիւր մէկը եթէ ամերիկեան ապրանք գնէ, 60,000 թաէլի տուգանք մը պիտի հատուցանէ։ Չինական լրագիրները նոյն իսկ մերժեցին ամերիկեան արտադրութեանց ծանուցումներուն հրատարակութիւնը. նաեւ Չինաց ամէն կողմերէն հեռագիրներ հրատարակեցին՝ հրաւիրելով Չինաց կառավարութիւնը հաստատամտութեամբ դառնալ Մ. Նահանգաց հետ եղած այս վէճին մէջ։ Չինացիներուն այս ընթացքը մեծ վնաս կը պատճառէ ամերիկեան վաճառականութեան, այնքան կարեւոր որ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը Չինաց արտաքին գործոց պաշտօնէին դիմած է՝ ամերիկեան ապրանքներուն վաճառման դէմ եղած արգելքը դադրեցնելու համար։ Միւս կողմէ ասիական ամերիկեան ընկերութեան կողմէ պատուիրակութիւն մը Ուաշինկթըն նախագահին դիմած է, խնդրելով որ Չինացիներու արտաքսման օրէնքը նուազ խստութեամբ գործադրուի։ Չինաց նման երկրի մը մէջ, ուր կարգապահութեան եւ ընկերակցութեան ոգին այնքան զարգացած է, ապրանքներու վաճառման դէմ եղած արգելքը բուռն զօրաւոր բան մը կ'ըլլայ. անցեալ տարի Հանքէուի մէջ երկու գերման սանձիր, որոնց ապրանքներուն դէմ արգելք մը դրուած էր, հարկադրուեցան համաձայնիլ իրենց վէճ եղող պահանջումներուն։ Ռուսիոյ կառավարութիւնը բուռն կերպով մասնակցութեան մէջ է։ Եթէ Չինաց պաշտօնեաները ալ արգելք դնեն, Մ. Նահանգաց գործաւորներուն բազմութիւնը պատճառ պիտի ըլլայ, վասն զի չինացի աշխատաւորները մերժուիլ մը կը կատարեն անոնց դէմ։ Եթէ հիմնական դրութիւնը պահպանէ, Չինաց մէջ ամերիկեան վաճառականութիւնը դժնդակ հարուած մը պիտի կրէ։ Ուաշինկթընի կառավարութիւնը, ասկէն, հրահանգներ տուաւ՝ Եւրոպացիներուն հաւասար իրաւունք տալ այն Չինացիներուն որոնք վտարուած չեն Մ. Նահանգներէն եւ որոնք ամերիկեան երկիրները մտնելու կեղեքումներու կ'ենթարկուէին։ Չինացիները կ'ըսեն թէ Մ. Նահանգաց ընթացքը անարդարական է։ Չինաց բացառումը կը պահանջեն ամերիկեան վաճառականութեան եւ առեւտրական զարգացումին համար, եւ միեւնոյն ատեն զանազան միջոցներով կ'ընդդիմանան դիւանագէտ պաշտօնէին Մ. Նահանգները մտնելուն։ Չինացիներ ալ իրենց կերպով կը պատասխանեն, ըսելով որ ամերիկեան արտադրութեան Չին ներածումը պիտի թոյլատրեն, բայց պայմանով որ Մ. Նահանգները անարգելի կերպով իրենց դուռները չփակեն չինացի աշխատաւորներուն դէմ, որոնք Չինաց արտածման գլխաւոր արտադրութիւններէն մէկը կը կազմեն։

ՊԵՔԻՆ.— Այս անգամ ամերիկեան դեսպանը վերջերս հրաման առաւ Չինաց կառավարութեան ուշադրութիւնը հրաւիրել Թիէն-Ցինի դաշնագրութեան 15րդ յօդուածին վրայ, որ կը տրամադրէ չարգիլել ամերիկեան ապրանքներուն Չին ներածումը։

Լոնտոն.— Շանկհայէն կը հեռագրեն Մորնինկ Բոսթի.— Օտար հիւպատոսները երէկ գումարուեցան եւ ընդունեցին թէ ամերիկեան ապրանքներուն վաճառման դէմ դրուած արգելքը ապօրինութիւն մը կ'ըլլայ ընդհանուր վաճառականութեան համար։ Այդ առթիւ որոշեցին Բեքինի դեսպանական մարմնոյն դիմել, որպէս զի Չինաց կառավարութիւնը միջոցներ ձեռք առնէ՝ այդ արգելքին առաջքը առնելու համար։

ՆՈՐ ԴԱՂՈՒԹ ՄԸ

Զօրավար Պութի հիմնած գաղութը.— Պառաւ աղջիկներուն ա՛չքը լոյս։

Փրկութեան բանակին պետ զօր. Պութ վերջերս Աւստրալիոյ մէջ հողեր գնեց, գաղութ մը հաստատելու համար։ Անիկա լաւ տաղաւած վայր մըն է, հաստատուած հարտարապետական կաղմը եւ 20,000 ակրան (մէկ ակրանը հաւասար է 40 առի գրեթէ) տարածութեան վրայ։ Մէկ ակրանը 8 շիլինի կը ծախուի, առաջ տարին վճարելի, պայմանաւ որ հողը անմշակ չմնայ եւ բնակութենէ զրկուի, եւ ... 5 շիլինի չափ մը ձեռք բերուի։ Զօրավար Պութ կ'ուզէ որ իր գաղութը, վերջնապէս հաստատուելէ յետոյ, հարիւրաւոր գաղթականներ պիտի ձգէ իրեն։ Պառաւ աղջիկներուն համար ալ Աւստրալիա երկիր մըն է, որովհետեւ 150 էրիկ մարդու դէմ 100 կին միայն կան գաղութին մէջ։ Ամուսնութեանց թիւը Աւստրալիոյ ամէն կողմերէն աւելի բազմաթիւ են հոն։

ՆՈՐ ՏԵՍԱԿ ԸՆԴԾՈՎԵԱՑ

Ամերիկացի սպայի մը գիւտը.— Զօրաւոր ընդծովեայ մը։

Շուէտական ծովային ուժերուն ամերիկացի հարիւրապետ մը, Պ. Էրիք Լինտ հնարած է բոլորովին նոր ձեւով ընդծովեայ մը, զոր կ'ուզէ ծախել Շուէտի կառավարութեան։ Այս նոր ընդծովեանը կրնայ միեւնոյն ատեն հօթը թորփիլ արձակել ամէն ուղղութեամբ։ Նաւուն առաջին ձգուած է պղպջակ ասուր մը, որ թէլեֆոնին հետ կապուած մէջ ըլլալուն ելեկտրական գործիք մը շարժման մէջ կը դնէ, այսպէս պղպջակներ մը տալով ընդծովեայ նաւորդներուն։ Այն ատեն աւելի դիւրին պիտի ըլլայ, եթէ ոչ կասակ մը վրայ կախել, օդը հանելու համար նաւը։ Միջոցներ ձեռք առնուած են անխորտակելի ըլլալու համար ընդծովեանը, նոյն իսկ ջուրին երեսը։ Նաւուն տախտակին վրայ հայելիներ կան, որոնք կը ցոլացնեն ալիքներուն շարժումը։

ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐՈՒ ԴԵՐԸ

Անգլիական թերթի մը հարցումը.—Ծանուցումները Անգլիոյ մէջ։

Ծանուցումները անհրաժեշտ միջոց մը դարձած են ընկերական կեանքի մէջ, բայց ամէնէն աւելի Անգլիոյ եւ Ամերիկայի մէջ մեծ տարած է ծանուցումը։ Ներկայ վերջերս անգլիական թերթ մը իր ընթերցողներուն կը հարցնէ թէ դարու մը համար ամէնէն օգտաւէտ եղող գիւտը ո՞րն էր։ Պատասխանները տարբեր։ Կառախազմերու երթեւեկին մեծ մասը դիմեց, ելեկտրական թիւերու խուժում մը, սակայն ուղղակի մը։ Առանց եւ ոչ մէկը։ Հասած 17,535 պատասխաններէն 14,000ը ծանուցումներու դաշտերման կը վերագրեն ամէնազդու ազդեցութիւն մը։ Արդարեւ անգլիական բարքերուն մէջ մտած է ծանուցում ընելը։ Երբ ցամաքային Եւրոպայի լրագիր մը բաղդատենք անգլիական լրագրի մը հետ, այն ատեն պիտի տեսնենք թէ ծանուցումի մասին ո՛րքան ետ են անգլիացիներէն թերթերը։ Լրագրական ծանուցումները ամէնէն ապահով միջոցը կը նկատուին՝ ապրանքը ձեռք բերելու համար։ Լրագիր մը բացած ատեն Անգլիացիներէն առաջին գործը կ'ըլլայ ծանուցումները կարդալ։ Շատ քիչ անգամ կը պատահի որ իր ուզածը չգտնէ հոն։ Ծանուցումները ժամանակի պահանջներէն մէկն են, եւ լրագրական ծանուցումները զարմանալի արդիւնքներ առաջ կը բերեն։

ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ՄԱՐՄՆՈՅՆ

ԾԱՆՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բժիշկի մը շահեկան զննութիւններ.— Մարդկային մարմինը ե՞րբ աւելի ծանր կ'ըլլայ։

Անգլիացի դէտուն մը, տոքթէօր Ռ. Ռ. Ռիչարտսըն ուսումնասիրած է մարդկային մարմնոյն ծանրութեան կրած փոփոխութիւնները, մէկ տարուան շրջանին մէջ։ Այս զննութիւնները կատարուած են 4000 պատանեկութեան պաշտօնական դպրոցի մը մէջ։ Ձեռք բերուած արդիւնքները հետաքրքրական են, որովհետեւ անոնցմէ կ'երեւի որ միեւնոյն կշռոյն կը վարեն, տղաքներութեան, առողջութեան, քնելու տեւողութեան եւ այլն մասին։ Դիտուած է որ տարուան քանի մը ամիսներուն մէջ մարդկային մարմինը յաւելում կը կրէ, իսկ կարգ մը ամիսներու մէջ՝ նուազում։ Տոքթ. Ռիչարտսըն առ թիւերը նշանակած է. Յունուար՝ 0,14 նուազում, փետրուար՝ 0,24 նուազում, մարտ՝ 0,95 նուազում, ապրիլ՝ 0,03 յաւելում, մայիս՝ 0,01 յաւելում, յունիս՝ 0,52 յաւելում, յուլիս՝ 0,08 յաւելում, օգոստոս՝ 0,70 յաւելում, սեպտեմբեր՝ 0,21 նուազում, հոկտեմբեր՝ 0,10 նուազում, նոյեմբեր՝ շատ թեթեւ յաւելում, դեկտեմբեր՝ շատ փոքր նուազում։ Ինչպէս կը տեսնուի, մարդկային մարմինը աւելի ծանր է ամռան քան թէ ձմռան մէջ։ Նուազումը սեպտեմբերէն կը սկսի եւ յաւելումը՝ ապրիլէն։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Շուներուն գինը.— Ընդարձակ սալայի մը շինութիւնը.— Հրէշի մը ծնունդը.— Սիրաբանութեան գինը.— Հացկերոյթ առիւծներուն մէջ։

Շուները սուղ կ'արժեն, մանաւանդ ազնուացեղ շուները, ինչպէս «կրիֆոն», «պուլտոկ», բամպէնեան շուն, «թէրիէ» եւ այլն։ Այս վերջինը մանաւանդ, 2000 ֆրանքի կը ծախուի, եթէ սեւ ու հրաշալի է, 3000 ֆրանք՝ առասպելական, որ ամէնէն հաղուագիւտ տեսակն է։ Նորքյուրի «Թերիէ»ն 3000 ֆրանքի գին ունի։ Ճերմակ ու սեւ գոյներով ճապոնական շուները միեւնոյն գինով կը ծախուին։ Բամբերնիոյ «լալոնե», նուազ յարգի, 1500 ֆրանքի կրնայ գնուիլ։ Գրիֆոնի «կրիֆ-Նոլ»ը յեւան ֆրանսական աւելի կ'արժէ։ Եթէ կ'ուզէք ունենալ պզտիկ «պուլտոկ» մը, ճերմակ, լորամոր գին գոյն, 10,000 ֆրանք գին ունի։ Նոյն իսկ կը յիշուի շուն մը, որ 25,000 ֆրանքի ծախուած է։

—Մէյնի վրայ Ֆրանքֆորթի մէջ, 1907 ին, երգի միջազգային մրցում մը պիտի բացուի։ Այդ հանդիսութեան առթիւ քաղաքապետը որոշած է ընդարձակ սալայի մը շինութիւնը, որ 25,000 նստարան կը պարունակէ։ Շինութեան ծախքերը չորս միլիոն մարքի պիտի հասնին։

—Բաթթենտորֆի (Իտալիա) մէջ, ագարակի կին մը, ասոր ծնունդ մը ունեցաւ, որ երկու գլուխ ունի, եւ ամբողջովին ծածկուած մազերով, ձիու ականջներ եւ ոտքերու նման ձեռքեր։ Այս զարմանալի արարածը պահպանուած է Նաբոլիի անդամազննական թանգարանին կողմէ։

—Մասաչուսէթ նահանգին մէջ բնակող Իտալացի մը 12,000 ֆրանք տուգանք հատուցանել ստիպուած է, նշանածին խոստմնադրժութեան պատճառած վնասներուն համար։ Սիրաբանելու համար առած 400 ժամերուն համար 3000 ֆրանք հատուցանել որոշուած է, այսինքն ժամը 7.50 ֆրանք։

—Նանսիի մօտ գտնուող 180 մեթր խորութեամբ աղահանքի մը մէջ հացկերոյթ մը տրուեր է անցեալ երկուշաբթի։ Քառասուն մեթր երկայնութեամբ եւ 15 մեթր լայնութեամբ ընդարձակ սրահ մը պատրաստուած էր աղէ զարդարուած մը մէջ, ելեկտրական բազմաթիւ կանթեղներով լուսաւորուած։ Սէն-Նիքոլայի աղահանքերու շահագործման յիսնամեակին առթիւ կը տրուէր ճաշը։

Ներքին Լուրեր

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ.—Շատախ գաւառակի նախնական դատարանին պատժական ճիւղին նախագահ անուանուեցաւ Հէրէքէթ գիւղին նախնական դատարանին նախագահ Ալի Րիզա էֆ.։

—Գօղաքար նահանգին Հինիսէ գաւառակին գայմագամ անուանուեցաւ Գոթուրէն գայմագամ Մեհմէթ պէյ։

—Երրորդ կարգի Օսմանիէ պատուանշան տրուեցաւ Սպարապետ Դրան ընդհանուր պիտոյքներու Բ. ճիւղին մէջ բանջարեղէններու յանձնաժողովին նախագահ Նաւ. Նաճի փաշայի եւ Բէշիկթաշի գաւառին ոստիկան-զինուորներու հրամանատար Րիզա պէյի։

—Երկրորդ կարգի Շեֆգաթ՝ Ռումանիոյ երեւելիներէն Վալանթէն Ժօրժ Գրիպէսկօ կնոջը։

ՇԻՐՕՏՐԱՑԻ երկրաշարժէն վնասուածներուն համար կատարուած հանգանակութեան գումարը հասաւ 400,594 ղրուշի. Նուիրատուներուն մէջ կան Վահան էֆ. Էսաեան՝ 150 ղրուշ, Թահթաքալէանի էֆ.՝ 100 եւ ժամադրոն Մոզալեան էֆ.՝ 50։

ՊԱՐՍԻՑ ՇԱՀԸ.— Վեհ. Սուլթանը հեռագիր մը ուղղելով Պարսից Շահին, շնորհաւորեց անոր ծննդեան տարեդարձը։ Մուզաֆֆէրէտտին Շահն ալ հեռագրով մը շնորհակալութիւն յայտնեց։

—Երէկ Պարսից դեսպանատան մէջ, Շահին ծննդեան տարեդարձին առթիւ գործակատար Միրզա Մուսթաֆա խան շնորհաւորական ընդունելութիւն մը կատարեց, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան եւ հիւպատոսարանին բոլոր պաշտօնեաները եւ պարսիկ գաղթականութեան երեւելիները։

—Արքունական Իտրիզ փաշա եւ կայս. անձնական պալատականներէն շատեր Ֆէրիգ Ապտուլլահ փաշա Պարսից դեսպանատունը երթալով, Վեհ. Սուլթանին անունով շնորհաւորական այցելութիւն տուին դեսպանատան գործակատար Միրզա Մուսթաֆա խանի։

—Բ. Դրան կողմէ ալ Մեծ-Եպարքոսին եւ արտաքին գործոց նախարարին թարգմանները Պարսից դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

—Օսմ. պանքան ալ, երէկ, դրօշներով զարդարուած էր եւ կէսօրին թնդանօթ արձակեց։

—Սպարապետի Դիւանէն զրկուած զինուորական նուագածուներու խումբ մը, շնորհաւորական ընդունելութեան պահուն, դեսպանատան պարտէզին մէջ նուագեց։

—Յունաց, Հայոց եւ Հայ-Կաթոլիկ պատրիարքական փոխանորդներն ալ շնորհաւորական այցելութեան գացին Պարսից դեսպանատունը։

—Եվգաֆի նախարար Թուրհան փաշա, մաքսային վերատեսուչ Հասան Թէհմի փաշա, արտաքին գործոց խորհրդական Նասիմ փաշա եւ ուրիշ պաշտօնատարներ, ինչպէս նաեւ դեսպանական մարմնոյն կողմէ ներկայացուցիչներ Պարսից դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուին։

—Պարսից դեսպանատան գործակատար Միրզա Մուսթաֆա խան շնորհաւորական հեռագիր մը ուղղեց Մուզաֆֆէրէտտին Շահին։

—Երէկ գիշեր Պարսից դեսպանատան մէջ հացկերոյթ մը տրուեցաւ, որուն ներկայ գտնուեցան դեսպանատան եւ հիւպատոսարանի պաշտօնեաները եւ պարսիկ գաղթականութեան երեւելիները։

—Դեսպանատան մէջ երէկ ընդունելութիւն կատարուած պահուն մեծ սրահը թանկագին գորգերով եւ ծաղիկներով զարդարուած էր։ Այցելուները կը պատուասիրուէին օշարակներով, շաքարեղէններով, հատապտուղներով եւ թէյով։

—Դեսպանատունը, երէկ գիշեր, լուսազարդուած էր։

ԹՂԹԱՏԱՐԱԿԱՆ ՈՒ ՀՆՈՒԱԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ.— Կայս. Իրատէ մը, Նախարարաց Խորհուրդին որոշմամբ, հրամայեց կատարել կենդանի եւ փոխանակութեան գործողութիւնները այն պայմանագրութեամբ որ Օսմ. կայս. կառավարութեան եւ Պուլկարիոյ իշխանապետութեան միջեւ արդէն նախապէս հեռագրական եւ թղթատարական գործառնութեանց մասին։

ՄԱՔՍԱՏՈՒՆՆԵՐԸ.— Մինչեւ վերժառանին նախկին չրչմնաւարս ու Սէյքէֆէի մաքսատան Տնօրէն Մէհմէտ Խալըլ պէյ, ընդարձակ ծրագիր մը մատոյց մաքսային վերակազմութեան՝ զանազան միջոցներ առաջարկելով մաքսի փախուստն առնելու, ապրանքներու գործառնութիւնները աւելի դիւրացնելու եւ ապրանքներուն պահպանումը ու վաճառումը ապահովելու համար. նաեւ կարգ մը առաջարկութիւններ ըրաւ գոնէ պաշտօնեաներու պարտականութեանց մասին։

ՄԱԽՍՈՒՍԷԻ վարչութիւնը կարգ մը որոշումներ առած է՝ օսմ. նաւերկրներու վրայ տնտեսական գործառնութիւնները ընդարձակելու համար։ Այդ որոշումները պարունակող ծրագիրներուն պատրաստութեան առթիւ գովելի ծառայութիւններ մատուցած է Մախսուսէի վերատեսուչ օգնական Ձան փաշա, որ վարժապետութեան պաշտօնով Մէճիտիէ պատուանշանով, ինչպէս ծանուցուած էր հրապարակ Պաշտօնականներուն մէջ։

ՖՐԱՆՍԱՅԻ մէջ նախկին Պ. Լուպէի նախագահութեամբ հիմնուած համաժողով մը պիտի գումարուի, որուն հրաւիրուած է նաեւ Կայսերական կառավարութիւնը։ Զինուորական վարժարաններու ընդհանուր վերատեսչութիւնը, առաջին գործոյ նախարարութեան մէջ զեկոյցին վրայ, ծանոյց նոյն նախարարութեան թէ այդ համաժողովին օսմ. պատուիրակ ընտրուած են բժշկական վարժարանին դասատուութեանց վերատեսուչ Ֆերիդ Մէհմէտ Համդի փաշա եւ նոյնին տեղապահութեանց ուսուցիչ օգնական միրլիվա Ճէլալ Իպրահիմ փաշա։

ՊԵՐԼԻՆԻ օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ գնդապետ Նազիֆ պէյ հրաւիրուած է ներկայ գտնուելու գերմանական բանակներու այս տարուան զօրաշարժերուն։

ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ դեսպան Պարոն Մարշալ ֆոն Պիպէրշթայն որ արձակուրդով բացակայ կը գտնուի, երկուշաբթի Կ. Պոլիս պիտի դառնայ։

ՍԵՐՊԻՈՅ դեսպան Պ. Սիմիչ, երէկ, Պէլկրատէն Կ. Պոլիս դարձաւ։

ՎԻԷՆՆԱՅԻ օսմ. դեսպան Մահմուտ Նէտիմ փաշա արձակուրդով Կ. Պոլիս գտնուելուն առթիւ, խորհրդական Ասըմ պէյ գործակատարի պաշտօն պիտի վարէ։

ԲԱՄՊԱԿ.—Եգիպտոսի բամպակի բերքին նկատմամբ առնուած տեղեկութեանց նայելով, յուլիսին առջեւը նպաստաւոր են բամպակին։ Հիմա հաստատուած է թէ անցեալ տարուընէ պակաս ըլլալու մասին եղած գուշակները անհիմն են։ Որդերը այս տարի չեն վնասած, միայն ջուր չեղած տեղերը պէտք եղածին չափ սաստկած չի կրցած աճիլ։ Ֆայումի մէջ, վերին Եգիպտոս, բամպակը խիստ գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։

ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ մէջ երեքշաբթի օրը ժանտախտէ երկու դէպքեր պատահեր են։

ԱՏԱԼԻՈՅ մէջ առանձնյայս օրէ ի վեր ժանտախտէ դէպք չէ պատահած։

ՍԵՐԷԶԻՆ կը գրեն թէ այս տարի խաղողի բերքը 128,600 օխա է՝ անցեալ տարիէն հարիւրին քսան աւելի։ Այդ քանակութեան հարիւրին 70ը լաւ տեսակէ է եւ 30ը՝ ալ ստորին։

—Աֆիոնն ալ կէտակէս վնասուած է օդերուն անպատեհ վիճակէն, որով 4000 դրամավար հողէ հազիւ 3000 քիլօ աֆիոն առնուած է։ Գինն է մէկ քիլոն 110-120 ղրուշ։

ԴԱՆԻՃԱՅԻ ծովեզերքէն, ասկէ երեք օրեր, մարդու դիակ մը գտնուեցաւ՝ ակերքին մօտ եւ ասքի վրայ կեցած էր։ Ոստիկանութիւնը ցամաք հանել տուաւ դիակը։ Թաղապետական բժիշկը քննութիւն կատարելով հաստատեց թէ այդ մարդը գանկածակելէ եւ գլխէն աւելի կողմէ վիրաւորուելէ ետքը, ասպետ քար կապուելով ծովը նետուած է. դիակը ապրրմլանուած էր. այդ մարդը չորս հինգ օր առաջ կատարուած ըլլալու էր։ Հագուստներուն նայելով, փոյթ բնագած նաւի մը նաւաղներէն էր եւ իրլամ։ Ոտքերուն կապուած քարերը մարմարի կտորներ ըլլալով, անիրը ցամաքի վրայ գործուած եւ յետոյ դիակը ծովը նետուած էր։ Ոստիկանութիւնը քննութեանց ձեռնարկեց՝ ոճրագործները երեւան հանելու համար։

ԳԱՊԱԹԱՇԻ առջեւ, երեկ իրիկուն, փոյթ բռնած մակոյկ մը ընկղմեցաւ։ Մէջը գտնուողները թեւեւ ծովը իյնան, բայց չաւատով ազատուեցան։

ՊՈԼՍՈՅ Ֆաթիհ թաղին մէջ վեց տարեկան աղջիկ մը՝ Մինհէտ Թէվֆիք, Մալթիա նախկին հրամանատար վախճանեալ Ճէմալ փաշայի որդին, տանը պատուհանէն փողոց իյնալով, կողէն եւ մարմնոյն զանազան մասերէն վիրաւորուեցաւ։

ԱՅՍ ԱՌՏՈՒԱՆ ՀՐԴԵՀԸ.—Բերայի Ֆէրիքէյի ու Տօլապ Տէրէի միջեւ՝ Պիլէֆէ փողոցին մէջ, այս առաւօտ ժամ 10½ին հրդեհ ծագեցաւ փայտաշէն տանէ մը, բայց անմիջական միջոցներով կարելի եղաւ ժամանակին մարել. միայն առաստաղը այրեցաւ։ Այդ տանը մէջ մէկ քանի հայ ընտանիքներ կը բնակէին։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Ազդ.— 4% քոնսոլիտէ Օսմ. պարտաթղթի տէրերուն կը ծանուցուի թէ այդ պարտաթղթերուն պայմանաժամը 1899 ամսոյ 1/13էն սկսեալ թիւ 19 կտրօնները, եթէ մինչեւ յառաջիկայ 1/14 ամսոյ. ներկայացուին վճարուելու համար, չեղեալ պիտի նկատուին։

Կ. Պոլիս, 1/14 օգոստ. 1905

1—5

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս երէկ ծանուցինք, Խառն Ժողովի նիստէն ետքը, Ս. Պատրիարքը Ազգ. Հիւանդանոց գնաց. այնտեղ անցնելու չինուելիք աղքատանոցի տեղը Ն. Սրբազնութիւնը ընդունեցաւ Հիւանդանոցի Տնօրէն Ցեղօր էֆ. Համամճեանի եւ Ներքին պաշտօնէութեան կողմէ։ Ներկայ էին շինութեանց գործին ընդհանուր ճարտարապետ Ցեղօր Ունճեան եւ շինութիւնը օգնող երեք աղքատարներէն առաջինին ճարտարապետ Կիւրեղեան Լեւոն էֆ. եւն.։ Ինչպէս յայտնի է, առաջին աղքատանոցին շինութիւնը առանձնած են Ցովհաննէս եւ Մարգիէ Ցաւրեան էֆ.ները։ Հիւանդանոցի Տիկնանց Խնամակալութենէն Տիկին Սիֆերեան, Տիկին Տիլլեր եւ Օր. Մեսրոպեան՝ որոնք պատերէրամբ կ'այցելեն, երեկ դարձեալ Հիւանդանոց կը գտնուէին՝ անոր ներքին կարգադրութեանց վրայ խորհրդակցութիւններ կատարելու. այս հանգրուանին զացին ոսր զգեստներ կապելով, ձեռական ալխատութեանց օգտան։ Այս միջոցին հասաւ Ս. Պատրիարքը եւ գոլեկերեց Խնամակալութիւնը՝ որոնք յայտնեցին թէ նիւթական օժանդակութեանց կը կարօտին, իրենց առանձնած այս մարդասիրական գործը աւելի լաւ կատարելու համար։ Ն. Սրբազնութիւնը ուզեց անցած լատ. ուած ճարտարապետ նորերը ջնջել քանդել մեքենան՝ որ զետեղուած է Նախաձեռնութեամբ Ասլանեան Ցովսէփ էֆ.ի. նոյնպէս ուզեց տեսնել գործերը, որոնցմէ մէկ հատ շինուած է տղոց եւ նոր մըն ալ շինուելու վրայ է։ Դիտեց լուացարանն հին հիւրի կոթողին քարաքանդը տեղը, որ յարդարուելու վրայ է եւ ուր պիտի զետեղուի հոգեհանգստեան ջնջարը (երիլմ) զոր հանգուցեալ Գարամանեան Ցովսէփ էֆ.ի ննջեցեալներու յիշատակին նուիրեց Հիւանդանոցը։ Հանդերձատանն ալ ուզեց տեսնել եւ Ն. Սրբազնութիւնը այցելեց մտքերն եւ դեղարանն չինուելիք տեղերը, եւ քննեց ճարտարապետական եւ բոլոր ուշադրութիւնները։ Սենեակներ եւ դեղարանը ի մօտոյ պիտի փլցուին։ Սենեակներ այնպէս մը պիտի շինուին որ բոլորովին անջատ ըլլան հասարակութենէն՝ առանձին չըլլալով եւ դասելով, ինչպէս որ հասարակութեան հիւանդներին ըլլալէ առաւել, ժողովարանը եւ միեւնոյն տանն ալ հաստատուի մը պիտի ըլլայ։ Ինչպէս յայտնի է, հիւանդանոցին շինութեան գործը ձեռնարկած են Թահիմազ Տուքունեան եղբայրները, իսկ դեղարանը պիտի շինուի Խորասանեան ընտանիքը կողմէ յատկացուած 525 ոսկիով։

Ս. Պատրիարքը այս Տնօրէնութեան հիւրանոցը տալով պատուասիրութիւններ ըրաւ։ Հոն՝ Ն. Սրբազնութիւնը կրկին խորհրդակցութիւններ կատարեց շինութեանց մասին՝ ներկայ ճարտարապետներուն հետ եւ իրիկունը վերադարձաւ Բերա իր բնակարանը։ Ն. Սրբազնութիւնը թէեւ որոշուած այցելելու ժամանակ չունեցաւ, սակայն չզլաց բոլորին տալու թէ՛ որբերուն եւ որբանոցներուն եւ թէ՛ Հիւանդանոցի պաշտօնատեղիներէն անոնց որոնք իրենց բաժինն ուժով օգտակար եղած են Հիւանդանոցին։ Արձանագրած Արապեան էֆ. որ երէկ Հիւանդանոց կը գտնուէր, յատկապէս մը պատրաստելու վրայ է այն յիշատակարանին համար զոր կանգնել պիտի տայ Կիւլպէնկեան Պօղոս էֆ.՝ Հիւանդանոցի բակը ամփոփուած իր պարագաներուն դամբարանին վրայ։

—Աստուծ Խառն Ժողովոյ երեկեան նիստին որոշումները.

Բէօթիւնեալի Վիճակին առաջն. ան ղապան տնտեսուեցաւ Տ. Վահան Մ. Վ. Ցակոբեան։ —Ժողովը տեղեկանալով որ Ակնայ Գաւառ. Ժողովին պաշտօնը ստանալէ ետք ուրիշներ ընտրուած եւ Պատր. կարգադրութեամբ հաստատուած են իրենց պաշտօնին մէջ, յայտնեց իր հաւանութիւնը։ —Աֆիոն Գարահիսարի Գաւառ. Ժողովը նախորդ առաջն. առ ղապան Աղուէմուն Տ. Մկրտիչ Վ.ի պաշտօնավարութեան մասին զեկուցանելով յայտնած եւ անոր ետքով աղքատ կան առաջնոր բարձրանալը խնդրած էր։ Ժողովը նկատելով որ Տ. Մկրտիչ Վ. կոչուած է ալեւս Եգիպտոսի առաջնորդութեան պաշտօնին, եւ թէ այս պարագային մէջ ալեւս տեղի չէ մնար նմանօրինակ խնդիր մը Աֆիոն Գարահիսարի Վիճակին կողմէ մատուցուելու, որուն եղած խնդրոյն իրր բարի վկայութիւն միայն նկատել անոր բարւոք ծառայութեան մասին, եւ արձանագրել։—Ժողովը զբաղեցաւ նաեւ յարաբերական խնդիրներով։

—Հանգուցեալ Մկրտիչ Խօճիկեանի ժառանգորդները կրկին ձեռնարկներ ընելու սկսեր են, ձեռք ձգելու համար եկեղեցապատկան կարգ մը կալուածներ, որ. րանք արձանագրուած են յիշեալ կոթողիկեան անուան։ Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսը այս պարագաները ծանուցանելով Պատրիարքարանի, խնդրած է որ իր ամրողջութիւնը ի՛ն ըլլայ։

—Դատական Նախարարութիւնը պատասխանած է Պատրիարքարանիս որ հանգուցեալ Տ. Աբրահամ եպիսկ. Մամիկոնեանի պատուանշանները վերադարձուին։ Ինչպէս յայտնի է, ի դէպ վախճանման ալ եւ է հանգուցեալի ունեցած պատուանշանները կը վերադարձուին կառավարութեան։ Պատրիարքարանը այս մասին գիր մը ուղղած է Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին։

—Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Ֆրանց Ցոզէֆ կայսեր ծննդեան տարեդարձին առթիւ վաղը ի դիմաց Ս. Պատրիարքին Փոխանորդ Տ. Գաբրիէլ եպիսկ. ու գործակատար Արիս էֆ. աւստրիական դեսպանատունը երթալով շնորհաւորական այցը յանձնելու պիտի տան դեսպան Պ. ֆոն Քալիչէի։

—Պիլէճիկի նախորդ առաջնորդ Տ. Մովսէս եպիսկ. Կեօմիւլճեան այս առտու մայրաքաղաքը հասաւ։

—Ս. Պատրիարքը շաբաթ իրիկուն Պէօյիւքտէրէ պիտի երթայ եւ պիտի հիւրընկալուի Ասլանեան Ցովսէփ էֆ.ի բնակարանը, ուր երկու օր մնալով երկուշաբթի Պատրիարքարան պիտի իջնէ։

—Տնտեսական Խորհուրդը իր երեկուան նիստին մէջ զբաղեցաւ գլխաւորաբար Պատրիարքարանէ եկամտական եւ ղանազան ազգ. հաստատութեանց մատակարարութեան վերաբերեալ խնդիրներով։

—Սամսոնի Առաջնորդ Տ. Ցակոբ Ա. Լոս եպիսկ.՝ որ թեմական այցելութեան ելած էր, այժմ կը գտնուի Զարշամպա՝ ուրկէ պիտի մեկնի Ղալայ ձեւէկ գիւղը ուր 120 տան Հայ կայ, եւ անկէ Ս. Կարապետ եկեղեցւոյն վրայ քանդուածի ձեռնադրութիւն մը պիտի կատարէ, անկէ Տ. Ցակոբ քահանայ անուանելու ըլլալով անդաստանք հոգեւոր մատակարարութեան հանձնելու։

—Էսկիշէհիր նորընտիր առաջնորդ Տ. Դանիէլ վրդ. Ցակոբեան որ միեւնոյն ժամանակ Երուսաղէմի Ժառանգաւորաց վարժարանին տեսուչ նշանակուած էր Տ. Ցարութիւն Ս. Պատրիարքին որոշմամբ, համաձայնելով իր հոգեւոր պետին հրամանին՝ առաւ ձեռն է այս վերջին պաշտօնէ։ Հետեւաբար ի մօտոյ պիտի մեկնի Էսկիշէհիր՝ Երուսաղէմ ուղեւորուելու համար։

ՀԱՅՈՒՀԵԱՑ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ԱՏԱՐԱԶԱՐ

Այս վարժարանը, զոր կը վարէ ինը անդամներէ բաղկացած Խնամակալութիւն մը, և ընդէ ու Ամերիկայէ 11 ուսուցիչներէ կազմուած ձեռնհաս ուսուցչական խումբ մը, հիմնական դաստիարակութիւն մը կուտայ բոլոր իրեն դիմող հայ աղջիկներուն։ Կ'աւանդուին բնական, իմաստասիրական, չափական եւ այլ գիտութիւններ։ Մասնաւոր այժ կը տրուի հայերէն եւ անգլ. լեզուներուն. կ'աւանդուին նաեւ Թուրքերէն եւ Ֆրանսերէն լեզուները։ Վարժարանին երկու ընդարձակ եւ օդաւէտ շէնքերը, ինչպէս նաեւ Խնամակալութեան երկու բժիշկ անդամները մեծապէս կ'ապահովեն աշակերտուհիներուն առողջութիւնը։ Անասուլաց երկաթուղին, որուն մէկ մասնագիծը մինչեւ քաղաքը կ'երկարի, հաղորդութիւնը խիստ դիւրին եւ հաճելի կ'ընծայէ։ Գիշերօթիկներու տարեկան թոշակն է 12 օսմ. ոսկի, զոր երկու մասնավճարով պէտք է հատուցանել։ Դպրոցի դասի համար 5 կամ 3 ոսկի կը պահանջուի, դասատուութեան թիւին համեմատ։ Երգեհոնի դասի համար 2 ու կէս ոսկի կը պահանջուի։ Վարժարանին ԻԱ. տարեշրջանը կը սկսի ամսոյ 13 (Ն. Տ.) չորեքշաբթի իրիկուներ։ Վարժարանին նոր յայտագիրը ուղղուողներուն ձրի կը ղրկուի։

Աւելի տեղեկութեանց համար դիմել Մր. Բիթի, Պայպլ Հաուս, Կ. Պոլիս, կամ գրել Տոքթ. Ս. էֆ. Գավալճեանի, ատենադպիր Խնամակալութեան, Ատաբազար։ 9—16

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱՄՈՐԹԻՍՄԱՆ
4 % բէօրիքէ փոխառութեան պարտաթուղթերու

30րդ Թիրաժ, 1/14 օգոստոս 1905

10201— 10250	186701—186750
17001— 17050	192502—192550
19901— 19950	195251—195300
24251— 24300	211201—211250
41851— 41900	216001—216050
62151— 62200	218051—218100
66252— 66300	219401—219450
69301— 69350	221751—221800
75651— 75700	231801—231850
75901— 75950	235101—235150
84551— 84600	238561—238600
88301— 88350	250601—250650
89401— 89450	256301—256350
94301— 94350	260701—260750
94551— 94600	263501—263550
111551—111600	269301—269350
113851—113900	273151—273200
116251—116300	278351—278400
120101—120150	279101—279150
122201—122250	285951—286000
126851—126900	290651—290700
127151—127200	291801—291850
127901—127950	299801—299850
141451—141500	302501—302550
144051—144100	308651—308700
146551—146600	312651—312700
159051—159100	313001—313050
160001—160050	318051—318100
168301—168350	323951—324000
172601—172650	349901—349950
173651—173700	352301—352350
175851—175900	366101—366150
177351—177400	371801—371850
179751—179800	378501—378550
183201—183250	389951—390000

Այսօրուան Հեռագիրներ

ՕՏԱՐԱՑԻ ԵՒ ՔԱՂԱՔ

ՊԱՏԵՐԱԶՄ

ԲՈՐԹՍՄԱՈՒԹ, 16 օգոստոս.—Հաղորդուածը բանակցութեանց երեկուան նիստին մէջ ռուսական եւ ճափոնական պատուիրակներուն միջեւ կատարել համաձայնութիւն մը գոյացաւ ճափոնի կողմէ առաջարկուած հաշտութեան դաշնադրութեան Զ. յօդուածին վրայ։ Կը հաստատուի թէ ճափոնները հիմա կը պնդեն որ Բորթ-Արթուրը եւ Տալնին իրենց թողուին։

—Ճափոնական պայմաններուն Ե. յօդուածը կը վերաբերի Սախալինի թողուելուն։ Գ. յօդուածը կը պահանջէ չինական արեւմտեան երկաթուղին Մանչուրիոյ չինական վարչութեան վերադարձնելու խնդիրը, այլ ոչ թէ ճափոնի թողուիլը։ Այս վերջին պարագային համար ուրիշ յօդուած մը պիտի աւելցուի։

—Ուիթէր կը ծանուցանէ.—Հաշտութեան պայմաններուն Զ. յօդուածը որ երկու կողմէն ընդունեցաւ, ճափոնները կ'ապահովէ Լիաօ-Թունկի թերակղզիին մէջ ռուսական վարձակալութեանց թողուիլը, ինչպէս նաեւ Բորթ-Արթուրի, Տալնիի եւ Էլլիթ ու Պլոնտ կղզիներուն։ Ուրիշ յօդուած մը կը պարունակէ փոխադարձ յանձնառութիւն մը՝ յարգելու Չինաց վարչական եւ հողային ամբողջութիւնը եւ բաց դրան քաղաքականութիւնը։

—Պ. Վիթէ խօսեր բաղցր այն իրողութեան դէմ թէ պատերազմական տուգանքի մը հատուցումէն եւ Սախալինի թողուելէն զատ, ճափոն միանգամայն Ռուսիայէն կը պահանջէ չէզոք նաւահանգիստներ ապաստանած ռուսական մարտանաւերուն յանձնուիլը, Ծայրագոյն Արեւելքի մէջ Ռուսիոյ նաւային զօրութեանց սահմանափակուիլը եւ արեւելեան չինական երկաթուղիէն թողուիլը։

—Պատուիրակները, այսօր, կը բանակցին Է. յօդուածին վրայ՝ արեւելեան չինական երկաթուղիէն նկատմամբ։ Մինչդեռ Ռուսիա կը պնդէ որ այդ երկաթուղին իրրեւ մասնաւոր ձեռնարկութիւնը նկատուի ռուսական պատճառին։ Ճափոններն ալ կը յայտարարեն թէ այդպէս չի կրնար ըլլալ, քանի որ այդ գիծը Ռուսիոյ կողմէ շինուած է ռազմագիտական տեսակէտով։ Ճափոնցի ձեռնհաս անձնաւորութիւն մը կ'ըսէ թէ ճափոն բնաւ ձեռքէ պիտի չհանէ այդ վերջին տեսակէտը։

ԲԱՐԻԶ.—Բարթմաութէն կը հեռագրեն թէ Պ. Վիթէ կը մաքառի՝ արեւելեան չինական երկաթուղին վերադարձնելու պահանջումին դէմ։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն առնուած հեռագիր մը նայելով, ճափոնի լրագիրները աւելի լաւատես են այն օրէն ի վեր երբ լուր առնուեցաւ թէ երկու կողմի պատուիրակները սիրալիր յարաբերութիւններ ունին։

ՊԵՐԼԻՆ.—Կը հաստատուի թէ Պ. Վիթէ հրահանգներ առեր է Բեդերսպուրկէն՝ ճափոնական պատուիրակներուն առաջարկելու որ պատերազմական տուգանքի խնդիրը ամէնէն վերջը նկատուի։ Ռուսիա կը խորհի բանակցութեանց պահուն ուրիշ տեսակ զոհողութիւններ ալ ճափոններուն, որոնք կատարուելուն գոհ պիտի մնան։

ԼՈՆՏՈՆ.—Թօքիօյէն հեռուեալը կը հեռագրեն Տէյլի Թելէկրաֆի.—Մոսկուա պիտի հաշուի Բանչուրքայի գրաւումը ճափոններուն կողմէ։ Նոյն թերակղզին ռուսական պահակազօրքերը, վաշտ մը բաղկացած, միւս զօրախումբերուն հետ հաղորդակցութենէ զրկուած են։

ԹՕՔԻՕ.—(Պաշտօնական).—Օգոստոս 14ին Ռուսերը երկու յարձակում կատարեցին Զանթուէ եւ Բէյանթէ-Բաւմէնի մօտ, բայց ետ մղուեցան։ Այդ ճակատամարտին մէջ Ռուսերուն կորուստն է 43 մեռեալ։ Ճափոններէն միայն մէկ հոգի սպաննուեցաւ։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—(Պաշտօնական).—Լինեւիչ զօրավարը օգոստոս 14 թուականով հետեւեալը կը հեռագրէ Զարէն. —Ճափոնական թորփիլեանները, օգոստ. 13ին, ամբողջովին Լազարեվը, բայց զինուոր ցամաք հանելու անոնց կատարած փորձը ետ մղուեցաւ։ Քօրէայէն ստացուած տեղեկագիրներուն նայելով, Ռուսերը, ճակատամարտէ մը ետքը, գրաւեր են Փոսանկզան գիւղը։ Օգոստոս 10ին ճակատամարտ մը կատարուեր է Օնէիի մօտ։ Ռուսական զօրախումբը յարձակողական ձեռնարկելով, ճափոնները վաներ է դէպ ի հարաւ։ Մեր զինուորները, այդ ճակատամարտին մէջ զէնքեր եւ ռազմամթերքներ գրաւեր են։

ԲԵՏԵՐՍՊՈՒՐԿ.—Նիքոլա կայսրը սաարագրից չարբուրդ զօրաբանակի մը զօրահանդէսին հրամանատարեց։

ՎԻԷՆՆԱ.—Անգլիական թղթակիցներու մեծ մասը, մանաւանդ Տէյլի Թէլէկրաֆի, որ ամէնէն բուռնիկը կ'երեւայ, հաստատ համոզում կը յայտնէ թէ բանակցութիւնները չեն տանիր պիտի խզուին, վասն զի ճափոնները, բանակցութիւնները չորսնակելով հանդերձ, չեն ուզեր հրաժարիլ գլխաւոր կէտերէն։ Ասոր հակառակ Լոֆալ Անձայկեր ալ իրրեւ վերջին լուր կը ծանուցանէ թէ պատուիրակները իրասխօսութիւն մը կնքելու ճամբուն մէջ կը գտնուին առ հիմերուն վրայ.—Ա. Ռուսիա պիտի հրաժարի Սախալինէն ի նպաստ ճափոնի, Բ. ճափոն պիտի եկեալ Ռուսիոյ ըստ պարագայից ռազմական ծախքերուն փոխարէն պիտի տայ Սախալինի հիւսիսային մասը հատուցանէ, Ռուսիա վճարէ ճափոնի զօրութեանց ու գերութեան ծախքը, փոխարժէքին հատուցմամբ։

(Միւս հեռագիրները եւ ուրիշ կարեւոր հեռագիրներ հրատարակուած են այսօրուան մեր Գիշերուան հեռագիրներուն մէջ։)

ՄԱՐԻԷՆՊԱՏ.—Անգլիոյ թագաւորը հոս ժամանեց եւ խանդավառութեամբ ընդունուեցաւ։

ԲԱՐԻԶ.—Դիւր-Ծովակալ Օպէր հոս ուուհ ընդհանուր ողջոյնց պէտ կարգուեցաւ։

ՄԱՏՐԻՏ.—Որոշուեցաւ որ Սպանիոյ թագաւորը ամսոյ. 10ին Պերլին ժամանէ, գերմանական մեծ զօրափորձերուն ներկայ գտնուելու համար։

ՎԻԷՆՆԱ.—Վիէննայի Ինէբոն պանքան պատեր է ժամանեաց մը հաստատել Կ. Պոլսոյ մէջ։

ՍԱԿԱԳԻՆ

Գիրէթէ բոլոր թուղթերը, թէ՛ օսմանեան եւ թէ օտար, լաւագոյն վիճակ մը ունին եւ ամէն օր բարձրանալու հակամէտ են։ Մանաւանդ օսմանեան քոնսոլիտէն համեմատաբար ամէնէն աւելի բարձր է եւ բոլոր տեղերուններու մէջ ամէն գինէով կը գնուի։ Այս առաւ, Սախարանը բաղուելէն քիչ ետք, նորէն բարձրացաւ եւ լրագիրս ժամուս դրամ պահուն կ'արժէ 98 ղրշ. 30 փարա։

ՂԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 3 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Օ. Ո.	98	16
Ամենէն բարձր գին	»	98	19
Ամենէն վար գին	»	98	12
Ռումէլիի Երկաթուղի զոց	ֆր.	130	12
Ամենէն բարձր գին	»	130	35
Ամենէն վար գին	»	129	87

ԲԱՑՈՒՄ 4 Օգոստոս

Օսմ. Քոնսոլիտէ Միաց.	Ք. Կ.	98	—
Ռումէլիի Երկաթուղի	ֆր.	130	—
Շիրքէթի Խայրիէ		32	—
Քարասու		121	—
Ռէժի		18	—
Օսմ. Պանքա		—	—
Ցունական Պանքա		428	—
Տէրքօս		245	—
Օսմ. Ապահ. Ընկ.		4	05
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		7	55
» ժուիսանս		2	62
» պարտաթուղթ		488	—
Քարափ Կ. Պոլսոյ		513	—
Թրանուայ		79	—
Քրէտի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն Ա		310	—
» » » Բ		269	—
Լավրիոմ		61	—
Անատոլիի երկթ. բաժնեթուղթ		16	35
» » պարտաթղթ.		527	—

ՓՈԽԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	ղրշ.	—	—
» » » չէք	»	109	25
Բարիզ » »	ֆր.	22	95
» » » չէք	»	—	—
Պերլին անմիջապէս չէք	մարք	18	68
Վիէննա չէք	ֆիոր.	21	93

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանքնոց	ղրշ.	87	14
Անգլիական ոսկի	»	109	34
Բօլ Էմբէրիալ	»	90	10
Քրիմից	»	51	10
Մէճիտիէ արծաթ	»	107	37
Մեթալիք	»	—	—
Ռուսլի Թղթադրամ	Օ. Ո.	8	64

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 16 Օգոստոս

Անգլիական Քոնսոլիտէ		90	56
Միացեալ Օսմ. պարտք	բաց.	89	63
	գոց.	90	—
Օսմանեան Պանքա		13	75
Ռուսական 1888-1889		89	—
Հելլենական 5 %		54	50
» Մոնօբօլ		54	25
Պուլկարական 1892		101	—
Էժիբսիէն Իւնիֆիէ		105	87
Ճափոնական %		88	25
Թրանսվալ		3	03
Չէրթըրտ		1	72
Փոխանակագիր		25	28¾

ԲԱՐԻԶ, 16 Օգոստոս

Ֆրանս. Ռանթ 3 %		99	82
Միաց. Օս. պարտաթ.	բաց. ղշ.	90	97
	գոց. »	91	22
Օսմ. Կայս. Պանքա	ֆր.	599	—
Օսմանիէ	»	—	—
Ռումէլի երկաթուղի	»	132	—
Օսմ. մաքսատուն	»	475	—
Օսմ. Ռէժի	»	414	—
Բրիօրիթէ Թիւրք 4 %	»	512	—
Քրէտի Լիոնէ դուքօնը կա.	»	1126	—
Իտալական Ռանթ	»	105	25
Սպանիական արտաքին	»	91	42
Աւստրիական	»	101	75
Թրանսվալ	»	78	75
Ռուսական 4 % 1901	»	85	—
Չէք Լոնտոնի վրայ	»	25	175
Պալիա Քարաայտըն	»	748	—

ՎԻԷՆՆԱ, 16 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	240	20
Ռումէլի երկաթուղի	»	141	—
Օսմ. Ռէժի	»	378	—

ՊԵՐԼԻՆ, 16 Օգոստոս

Միացեալ պարտաթուղթ	ֆր.	90	10
Ռումէլի երկաթուղի	»	134	—
Անատ. երկթ. պարտաթուղթ	»	103	60
Փոխ. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20	350

ՊՐՈՒՔՍԷԼ, 16 Օգոստոս

Օսմ. միացեալ պարտք	90	50
Ռումէլի երկաթուղի	133	—

ՕՍՄ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԴ.—1321 ամսագլխէն սկսեալ մաքսատան մաքսերուն առթիւ, որ ամեն օգոստոսի ընկերութեան վաճառման վրայ տուրք երկարօրդ հատուցումը կ'ըլլայ, Օսմ. Հանրային Պարտուց Ընդհանուր Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ Կ. Պոլսոյ եւ արուարձաններու մէջ այս նիւթին վրայ գործ ունեցողներուն այս նիւթին վերաբերող կանոնադրութեան 10րդ եւ 14րդ յօդուածներուն համաձայն պարտին օգոստոս ամսուան ընթացքին մէջ անձամբ ներկայանալ Պոլսոյ, օգտելով ընկերութեան Տեսչութեան, ստանալու համար առ այս հարկ եղած կանոնական արտօնագիրը։ Կը ծանուցուի նաեւ թէ օգտելու ընկերութեան Տեսչութիւնը օգոստոս 1էն սկսեալ պիտի ձեռնարկէ տուրք գանձման եւ թէզքէրէ պիտի տայ։ Անոնք որ մինչեւ ամսագլխէ 1ին ներկայանան, օրէնքին արամադրած պատիժներուն պիտի ենթարկուին։

ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ

23/5 Օգոստ. 1905/1321 6—10

ՌՕՊԷՐԴ ԳՈԼԷՃ

Վարժարանին յառաջիկայ տարեշրջանը կը սկսի ամսոյ. 1/13ին։ Կարգադրութիւններ եղած են վաճառականական ուսումը բաղձացուած կատարելութեամբ աւանդելու համար։ Վարժարանին մասնաւոր բժիշկը՝ աշակերտներու առողջութեան, մարմնամարզներուն եւ խաղերուն, ինչպէս նաեւ վարժարանին ընդհանուր առողջապահական վիճակին վրայ կը հսկէ։ Մարմնամարզի նոր եւ գեղեցիկ մասնաւոր շէնք մը կառուցուած է նորագոյնս, իր մէջ ունենալով մարմնամարզի ամէն տեսակ գործիքներ, վերջին դրութեանց համաձայն։ Երկու տարիէ ի վեր բացուած է նաեւ փոքր աղոց յատուկ նոր շէնք մը, ուր կ'ընդունուին մինչեւ տասը տարեկան աշակերտներ։ 2—24

ԲԱՐՁՐԱԳՈՅՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ
ՊԱՐՏԻԶԱԿ

Վարժարանիս ԻԷ. տարեշրջանը կը սկսի ամսագլխէր 6ին (Ն. Տ.)։ Հաստատութեան Տնօրէն վեր. Ռ. Չէմպըրս եւ իր Տիկինը արդէն վերադարձած են իրենց երկամեայ բացակայութենէն եւ յառաջիկայ տարի ուսուցչական խումբին վրայ կ'աւելնան Քոնատայի մէկ նշանաւոր համալսարանէն երկու Ամերիկացի շրջանաւարտներ որոնց մէկը գլխաւորապէս պիտի աւանդէ առեւտրական դասընթացքը։ Աչակերտները ընտանեկան խնամք կը վայելեն գիշերօթիկ ուսուցիչներուն, հաստատութեան մասնաւոր բժիշկին հսկողութեան եւ տիկին Չէմպըրսի մայրական հոգածութեան ներքեւ։ Գիշերօթիկ աշակերտներուն տարեկան է 16 օսմ. ոսկի, 8 ոսկին ամսագլխերին սկիզբը եւ մնացած 8 ոսկին յունուարի վերջերը վճարելի։

Վարժարանս յատուկ ուսուցիչ մը ունի գործնական երաժշտութեան համար եւ այս դասին տարեկան մասնաւոր վճարումն է 1 ու կէս ոսկի օսմ.։

Աւելի տեղեկութիւններու համար դիմել Մր. Բիթի, Պայպլ Հաուս, Կ. Պոլիս. կամ Տնօրէնութեան՝ Պարտիզակ։ 3—6

ԻԼԱՆ
(Խազինէի Խասսաի Շահանէ)

Խազինէի Խասսաի Շահանէ հալպա պատ ամլագը իչին պիր օնէի քաւաքլէ իչինտէ լիւզում օլան էսլաֆ վէ քէնվիր Թէքէրթաղը Գանոգնամէ վէ ճիվարը մահսուլաթը օլմագ վէ թէսլիմ խուսուսը մէզաքտէ էտանը մազգուրը վէրուսնուն ասրէսլ թէվփիլ խուսուսը իւզէ իհալէսի կէօրէ թօրոտն վէ աքիտ այրըա այըրլը միւզայէտէսը զէմընտէ միւնագասիա ազաշաքը բալմի՛ն ալթընլը հանմաս իզթէնէ կիւրէւ պաշլատըլըլճաղընտան չէրաբքի միւթէֆերրիքը անլամագ վէ միւնագասիա աթէլ օլմագ իսթէյէնլէրին ալեւսալ թէսլիմաթ ազաշաքէրի վէ հա միւթէպէր քէֆալեթնամէսիլէ միւզաքիտէն Խազինէի ճելիլէի միւրաջաաթլարը իլան կըլունուր։ 1—3

Ֆի 2 աղուսթոս 321

* *

Լոմիթեն ևէվինտէն Նիւզանիքլը վէ Քարալի մասին քէօմիւրիւ, բէքիր զանատիր վէ ճէվիզ, ֆէս վէ փիւսքիւլ, մաւխամմէս էսվամի ալըլ, էնտաթ նոլաքէրէ, պէյազ աթէրը, սիւփիլքէ, թէնէքէ թեսվիլաթը, զէյթ վէ չէփիրը, Իրմիա վէ թուզ սօլաս, մազարաս վէ չէրէ, էնվոր թէզթարը, հիւլամ վէ իրմիկ։

Խազինէի Խասսաի Շահանէ իչին պիր օնէի քաւաքլէ իչինտէ լիւզում օլան գալանի մաւհսուլա լէվազըմաթըն մազմը հալի բադմինին Գինէզ Համաս իրթէտէ կիւրէւ միւնագասաէ պազարլըգը չըղարըլմըշ միւթէֆերրիքը անլամագ վէ միւնագասիա աթէլ օլմագ թէսլիմաթ ազաշաքէրի վէ հա միւթէպէր քէֆալեթնամէսիլէ միւզաքիտէն Խազինէի ճելիլէի միւրաջաաթլարը իլան կըլունուր։ 1—3

Ֆի 2 աղուսթոս 321

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ

Օսմանեան Կայսերական Պանքայի Բէռայի մասնաճիւղը դիւրութիւններ կ'ընծայէ արժեթուղթերու գնման մասին՝ ամսական վճարումներով, որպէս զի փոքր խնայողները կարենան իրենց դրամները շահեցնել։ Այդ արժեթուղթերը կրնան ըլլալ Ռումէլիի երկաթուղիի պարտաթուղթեր, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի պարտաթուղթեր, Օսմանեան Ազգային Պանքային պարտաթուղթեր, Վիլ տը Բարիի ամբողջ եւ քառորդ պարտաթուղթեր (զանազան շրջաբերութիւններ), ամբողջ եւ մէկ հինգերորդ Մառսիլիոյ եւ Ֆոնսիէր պարտաթուղթերուն, Փրանսական Քրէտի Ֆոնսիէի պարտաթուղթեր, եւն.։ Այս դիւրութիւնները կ'ընծայուին Օսմանեան Կայս. Պանքային կողմէ, յաճախորդին վճարումին փոխարէն արժեթուղթի մէկ քառորդին, օչ եւս գնով։ Այդ վճարումը կատարուելէ յետոյ յաճախորդը արժեթուղթերուն տէր կ'ըլլայ, որուն ընդունագիր կը տրուի իր անունով եւ թուանշաններով։ Յաճախորդը պիտի մասնակցի վիճակահանութեանց եւ կտրօններու վճարումին։ Արժեթուղթերը իբր գրաւական պիտի մնան Օսմանեան Կայսերական Պանքային մէջ, մինչեւ որ դրամագլուխը եւ տոկոսները վճարուին։ Օսմանեան Կայսերական Պանքային մասնաճիւղը վերոյիշեալ արժեթուղթերը ունի, ինչպէս նաեւ համանման արժեթուղթեր, հանրութեան տրամադրութեան տակ դրուած, որ կրնայ զանոնք ձեռք բերել թէ՛ կանխիկ դրամով եւ թէ ամսական վճարումներով, ինչպէս նշանակուած է վերը։ 12—50

ԱԹԷՆՔԻ ՊԱՆՔԱ

ԱՆԱՆՈՒՆ ԸՆԿ.
Դրամագլուխ 24,000,000 տրախմի
ԱՄԲՈՂՋՈՎԻՆ ՎՃԱՐՈՒԱԾ
ԲԱԺՆԵԹՈՒՂԹԵՐՈՎ,
ԵՒ ՊԱՐՏԱԹՈՒՂԹԵՐՈՎ

Վարչական խորհուրդը կազմուած է սապէս.— Պ. Է. Տրկօ՝ պատուակալ նախագահ, Պ. Ժան Բհամազօղլու՝ նախագահ, Պ. Էրիկն Ֆրանկիաթի՝ դեր-նախագահ, իսկ Պ.Պ. Փ. Պօրասի, Նորտանօբուլօ, Մաժաս, Է. Էմպիրիքօս, Ա. Լամպրինուտի, Լ. Զարիֆի՝ անդամ։

Կեդրոնական տնօրէնութիւնը կը գտնուի Աթէնք, Սթատիու փողոց, թիւ 6։ Մասնաճիւղեր ունի Լոնտոն, Աղեքսանդրիա, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Պիրէոս, Վոլօ, Սալոնիկ, Բաթրաս, Քորնթոս, Քալամաթա, Կրետէ։

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին կը կատարուին հետեւեալ գործողութիւնները.— Փոխառութիւններ՝ հաշուեբացութեամբ ու արժեթուղթերու եւ ապրանքներու փոխարէն, դրամադրում, փոխանակագիրներ հրապարակ հանել, չէքեր, վարկագիրներ եւ հեռագրական հրամանով վճարումներ Եւրոպայի, Թուրքիոյ, Եգիպտոսի եւ Ամերիկայի վրայ, հաշուեբացութիւններ, արժեթուղթերու պահպանութիւն, կտրօններու եւ արժեթուղթերու գանձում, աճուրդական հրամաններու գործադրում մեր հրապարակին եւ արտասահմանի վրայ, գնում եւ վաճառում պաշտօնական արժեթուղթերու, ինչպէս Օսմանեան Ազգային Պանքային, Եգիպտական Քրէտի Ֆոնսիէի, Վիլ տը Բարիի, Վիլ տը Պրիւքսէլի, Քրէտի Ֆոնսիէ տը Ֆրանսի արժեթուղթերուն, կանխիկ կամ ամսական վճարումներով։

Աւանդ տրուած դրամի տոկոսները

Ուզուած ատեն դրամ քաշել	3 %
Վեց ամսուան համար	3 ½
Մէկ » »	4 —
Երկու » եւ աւելիի համար	5 —

37—50 Տնօրէնութիւն

ՊԷԼ ՍՕՂՈՒՔԼՈՒՂՈՒՆՈՒՆ

ԹԷՏԱՎԻՒ ԴԱԹԻՍԻ

Տօքթօր ԷՎԼԱՆԴԻՈՒ Եվրօբատա իճրա իթթիկի սօն թէճրիւպէլէրինտէ Թըպպըն էնի մուվաֆֆագըյէթլէր էլտէ իթմիշ օլտուղու մուալիճէի [illegible] պէլ սօղուքլուղունու գըրքը սաաթտա թէտավի էտէր. Թէտավիսի իւճրէթլէրի [illegible] օլտուղունտան սօնրա [illegible].

Ղալէթ հէնիւ վէ Եվրօբատա [illegible] օլտուղու Ֆիէնէքի [illegible] պէլ սօղուքլուղունու թէտավի իտէր. Հէր կիւն սաաթ [illegible] օնտա գատար Կալաթատա, Սանտալճըլար [illegible], Գարաքէօյ Օթէլինին գարշըսընտա [illegible] 97 նումէրօլը [illegible] պուլունուր։ 31—40

Khedivial Mail Line
(Քէտիվիէլ Մէյլ Լայն)
Շոգենաւային Ընկերթ.
Շաբաթական ամենէն արագ երթեւեկը Պոլսոյ եւ Աղեքսանդրիոյ միջեւ.

Բրէնս Ապպաս շոգենաւը, նաւապետ Անտերսէն, հինգշաբթի, 17 օգոս. 1905, (Ն. Տ.) Աղեքսանդրիայէն ժամանելով ուրբաթ ժամ 3ին պիտի մեկնի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր եւ Պիրէոս։

Տեղեկութեանց համար դիմել Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէթլի խան, իսկ մասնաճիւղը, Պոլիս, Վալիտէ Սուլթան խան։

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕՆՈՒԱԾ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին, Պետերսպուրկ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, համբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու ստորայն իորտակուելուն դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ, ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,06 Փր.
Երաշխաւորութեան գումար	149,852,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	355,840,000 »
1904 տարուան մէջ գանձուած ապահովագին ու տոկոս	64,553,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել
Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին, Ազարեան խան, Վօյվօտա, Ղալաթիա։
Տնօրէն, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին՝ Ա. ՀԻՒՐՄԻՒԶ 11 32—50

ԼԱ ԲՕԲԻՒԼԷՐ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԸՆԴՀ. ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ, ՓԱՐԻԶ,
Ավընիւ Օբէրա-Գոմիք, թիւ 30-32

ԼԱ ԲՕԲԻՒԼԷՐ կը գործէ Թոյլտուութեամբ Փրանսական եւ անգլիական կառավարութեանց եւ անոնց քոնթրոլին տակ։ Ընկերութիւնը կը կատարէ ժողովրդական ապահովագրութիւններ, բոլիս-ֆուբոնեներով. ժողովրդական ապահովագրութիւններ՝ առանց բժշկական քննութեան մինչեւ 3000 ֆրանք՝ ամսական վճարումներով. նաեւ պարտաւորիչ ապահովագրութիւններ հարիւրին երեք։

Ընկերութեան դրամատուներն են Պանք տը Ֆրանս, Գոնթուար տ'Էսքոնթ տը Բարի. Քրէտի Լիոնէ, Լոնտըն էնտ Քընթրի Պանքինկ եւ Ընկ.՝ Լոնտոն, Պ. Լ. Զարիֆի՝ Կ. Պոլիս։

Ընդհանուր Տնօրէնութիւն Թուրքիոյ համար՝ Լէրտնօ խան, Ղալաթիա
Ընդհանուր Տնօրէն
39—50 Զ. ՖԻԹԻԼԻՍ

CAISSE PATERNELLE

ՔԷՍ ՓԱԴԷՐՆԷԼ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
ՀԻՄՆԵԱԼ Ի ՓԱՐԻԶ 1841 ԻՆ
ԿԸ ԳՈՐԾԷ ՖՐԱՆՍ. ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ՀՍԿՈՂՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՀԱԿԱԿՇՌՈՒՆ ՏԱԿ

ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԵԱԼՆԵՐՈՒ ԵՂԱԾ ՎՃԱՐՈՒՄ 300 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.
ՍԿԻԶԲԷՆ Ի ՎԵՐ ԱՐՁԱՆԱԳՐԵԱԼ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ 700 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐ.

ԸՆԹԱՑԻԿ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆՔ	ՖՐ. 85,000,000
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ ԵՒ ՊԱՀԵՍՏԻ	» 62,750,000

Ուրեմն բացի ապահովագրութեանց գումարին վրայ պահեստի համեմատութիւնն է 74%, որով ՔԷՍ ՓԱԴԷՐՆԷԼԻ ընծայած երաշխաւորութիւնը զեր ի վեր կը հանդիսանայ ուրիշ ընկերութեանց ցոյց տուած երաշխաւորութեանց։

Ընկերութեան Վարչական Խորհուրդը կազմուած է Ֆրանսայի ամէնէն նշանաւոր դրամատէրներէն, ինչպէս

Մ. ՌԸՆԷ ԳՐԻՍ, Արեւմտեան Ֆրանսայի երկաթուղեաց Ընկերութեան եւ Քրէտի Լիոնէի Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ՄԱՐՔԻԶ ՏԸ ՖԼԷՐ, Դրանսագլանդիք ընկերութեան Վարչական Խորհրդոյ անդամ.
Մ. ԿՈՄՍ ՏԸ ՍԷՆ ԿԻԼՀԷՄ, Նախկին գանձապահ.
Մ. Օ. ՄԱԶԸՐԱ, Ընդհ. Տնօրէն Քրէտի Լիոնէի.

Թուրքիոյ Տնօրէն Գ. ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ
Սթամպուլ, Սուլթան-Համամ, Բոստ Քաթըրճըօղլու

Ընկերութեան վրայ Տեղեկութիւն առնելու համար դիմել Քրէտի Լիոնէի.

ԾԱՆՕԹ.— Շահաւոր դիրք պիտի տրուի այն ճանիչին որ կարեւոր արդիւնք մը իրագործած ըլլայ անձնապէս։
28 36—50

ՖՐԷՏ. ԼԷՅԼԱՆՏ ԵՒ ԸՆԿ.

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ բանող շոգ.

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Վիքթորեան	10500	[illegible]	350
Արմէնեան	10500	[illegible]	3500
Քէսթրեան	10500	[illegible]	300
Լանքասթրեան	9000	[illegible]	350
Ֆիլատէլֆիա	9000	[illegible]	350
Քօլօմպեան	8000	[illegible]	350
[illegible]	8000	[illegible]	2500
[illegible]	8000	[illegible]	250
[illegible]	8000	[illegible]	300
[illegible]	8700	[illegible]	80
[illegible]	8700	[illegible]	80
[illegible]	8700	[illegible]	8
Յապիան	8500		

Աւելցնենք աներկբայ կը խնդրուի իրենց ապրանքի այլոց փոխադրելու կամ Ղալաթիոյ մաքսատունէն հանելու համար իրենց հրահանգը դիմել շոգենաւին ժամանումէն 24 ժամ առաջ։

Ամէն տեղեկութեանց համար դիմել
ԷՏՎԱՐ ԼԷՅԼԱՆՏԷՆ
Ղալաթիա, քարափին վրայ
13 5—50 մաքսատան ն հին անկիւն

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Լիվրբուլ, Փորթոյի, Միջերկրականի եւ Սեւ Ծովի միջեւ բանող շոգենաւք։

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Րամսէզ	300	Թիպս	2500
Ան.իս	3000	Նէբթիս	2400
Թէյպըր	3000	Օսա.րիս	2250
Բհանոպուս	3000	Բէրա	2250
Ֆարոս	3000	Սֆինքս	20000
Օս.անիս	300	Կասբըրնի	1500
Մացիոթիս	2500	Իսյէտ	1500

Դիմել առ Ժ. Վ. ՈՒԻԹՕԼ եւ ԸՆԿ.
Ուիթոլ խան
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ եւ ԸՆԿ.
20 36—50 13 Ճէյմս Սդրիդ Լիվրբուլ

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՊԱՂՏԱՏԻ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻՆ

Ժամանակացոյց կառախմբ. երթեւեկ.
1905 մարտ 1 (Ն. Տ.) չորեքշ. օրէն սկսեալ
ԳՕՆԻԱ—ԷՐԷՅԼԻ—ՊՈՒԼԿՈՒՐԼՈՒԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ 622
Ապր. և Ճմր.

Կայարան		Առտու
Գոնիա	մկն.	11 —
Գայլին խան		11 31
Ջումրա		12 15
Արըք Էօրէն		12 43
Մանասաուն		1 12
Գարաման	ժմն.	1 43
Գարաման	մկն.	1 58
Սիտրովա		2 24
Այրանճը-Տէրպէնտ		3 14
Ալաճա		3 50
Էրէյլի	ժմն.	4 15
Էրէյլի	մկն.	4 35
Պուլկուրլու ժմն.	իրիկ.	4 50

ԴԱՐՁ 621
Ապր. և Ճմր.

Կայարան		Իրիկ.
Պուլկուրլու	մկն.	5 5
Էրէյլի	ժմն.	5 23
Էրէյլի	մկն.	7 20
Ալաճա		7 47
Այրանճը-Տէրպէնտ		8 31
Սիտրովա		9 13
Գարաման	ժմն.	9 37
Գարաման	մկն.	9 52
Մանասաուն		10 25
Արըք Էօրէն		10 54
Ջումրա		11 30
Գայլին խան		12 6
Գոնիա ժմն.	իրիկ.	12 35

Արտօնատէր ԶԱՐԷՀ ԽՈՍՐՈՎԵԱՆ

ՊԱԼՔԱՆ

ԹՌԱՆՍԻԼՎԱՆԻԱՅԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ, ՍՈՖԻԱ

Դրամագլուխ եւ պահեստի գումար	Փրանք 9,500,000
Դրամագլուխ եւ պահեստ 17 վերապահովագրող Ընկերութեանց իր գործոց բաժնեկից	» 142,750,000

Ցվերջ դեկտեմբեր 1904ի կատարուած ապահովագրութիւններ
Փրանք 1,618,000,000
Վնասներու համար վճարուած մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1904
Փրանք 32,000,000

Պալքան Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի, ծովային փոխադրութեանց, կեանքի եւ արկածներու դէմ, խիստ դիւրամատչելի պայմաններով։

Ուղղակի գործակցութիւններ եւ նոր վերապահովագրութեան գրասենեակներ ամբողջ Եւրոպայի, Եգիպտոսի եւ Ամերիկայի Միացեալ Նահանգաց մէջ։

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆՆԵՐԸ

Քրէտի Լիոնէ, Բարիզ, Կ. Պոլիս, Իզմիր, Տէօյչէ Պանք, Պէրլին, Համպուրկ, Անկլօ Աւստրիական, Պանք-Լոնտոն, Վիէննա, Պուքարէշդ, Պանք Նասիոնալ, Պուլկար-Պանք տը Բոմէրս-Սօֆիա, Անկլօ Էճիփշըն Պանք, Աղեքսանդրիա։

Գործակալութիւններ Կ. Պոլսոյ գլխաւոր քաղաքներու մէջ։
Ընդհանուր գործակալ Թուրքիոյ ԱՐՇԱԿ ՈՒՆՃԵԱՆ
31 29—50 Թահթալըքուն խան, Ղալաթիա

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒՔ
Ընդմէջ Հըլլի Կ. Պոլսոյ եւ Օտեսայի

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Ալբանօ	1069	Տակօ	1497	Կուիտօ	1014	Մալմօ	724	Ռոզարիօ	136
Ալէփօ	3607	Տանկօ	3906	Հէրօ	1695	Մարէնկօ	2273	Սաֆօ	1113
Անճէլօ	1541	Տիտօ	895	Հիրօ	775	Մարթէլլօ	3709	Սփէրօ	1735
Արքատօ	3277	Տոմինօ	4311	Հիտալկօ	1581	Մէքսիքանօ	3557	Սիլվիօ	1193
Պասանօ	1822	Տօպրօ	987	Հինտու	3720	Միլօ	1057	Սոռէնթօ	1203
Պորոտինօ	1264	Տուրօ	2388	Հորաթիօ	3600	Մոնթէպէլլօ	1735	Թասսօ	1323
Պրավօ	1076	Տրավօ	1718	Հումպէր	595	Մուրիլլօ	2419	Թ. Ուիլսըն	1546
Պրունօ	841	Տինամօ	504	Իակօ	2354	Նէրօ	1033	Թորրօ	3327
Պըֆֆալօ	4481	Էպրօ	3464	Իտահօ	5540	Օհիօ	4100	Թոլէտօ	1470
Չէլլօ	1371	Էլտորատօ	1520	Ժունօ	1080	Օնթարիօ	4036	Թրուրօ	487
Գալիփսօ	1837	Էրատօ	1841	Քէլսօ	1053	Օրլանտօ	1585	Ուրպինօ	2429
Գամէօ	1344	Ֆլավիօ	954	Քոլփինօ	2307	Պալէրմօ	1687	Վասքօ	1914
Գազօ	1694	Ֆինլանտ	1828	Քովնօ	1760	Պոլօ	510	Վոլօ	1289
Չիքակօ	2729	Ֆլամինկօ	849	Լէօ	1058	Ռիալթօ	2229	Վըլպըրֆ.	2395
Սիսէրօ	1831	Ֆրանչիսքօ	4582	Լէփանթօ	2272	Ռինալտօ	1663	Ծէտա	1350
Քլիօ	2697	Կալիլէօ	3060	Լիվորնօ	1643	Ռոլլօ	1613	Զէնօ	1200
Գոլորատօ	4385	Կիթանօ	1243	Լորէնցօ	3191	Ռոմէօ	1789		

Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս հասած են։
Ալէբբօ շոգենաւը, նաւապետ Ռէյնըր։
Սիբիօ շոգենաւը, նաւապետ Սթըրար։
Ընդհանուր վաճառքով Հըլլէն հոս կը սպասուի։
Թալյօ շոգենաւը, նաւապետ Թորն, օգոստոս 25ին։
Դիմել առ Գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԷՆՐԻՔՕՏ
Թիւ 22—24, Թիւլիւ Միւլէթ խան, Ղալաթիա 10 19—50

Cie RUSSE
Navigation a Vapeur et de Commerce
ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթուան երթեւեկութիւններ

Օգոստոս

Դշ. 2/15 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առտուն, Տաքանկոկ, Միսիվի, Իզմիր, Քիոս, Թաքալայա-Եամ, Պէյրութ, Եափա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկուն։
Եշ. 4/17 Օտեսա ժամը 10ին առտու։
Շբ. 6/19 Մէթէյիս, Իզմիր, Բիրէ, Աղեքսանդրիա ժամը 10ին առտուն։
13 Օտեսա ժամը 2ին իրիկուն։ 19—50

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՄԱՐՈՔԵԼԵԱՆ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՆ
Ն. ՔԱՔԷ ԵՒ ԸՆԿ.
ՓՈՍԹԱՅԻՆ ՇՈԳԵՆԱՒԵՐ
Օգոստ. 18ին Լիեժ, Անվերսէն։

Ա.	կարգ	Բարիզի	համար	200 ֆր.
»	»	Մարսիլիայ	»	160 »
Բ.	»	Բարիզի	»	150 »
»	»	Մարսիլիայ	»	120 »

Տեղեկութեանց համար դիմել Գործակալին՝ Թոփհանէ քարափին վրայ։
15 15—50 Ք. ՈԼՏՈ

ՔԻՒՆԱՐՏ CO A D
ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ
Որ ամենէն արագ եւ շքեղ կը բանին Լիվրբուլի եւ Ամերիկայի միջեւ

Անուանք	Թօնօ	Անուանք	Թօնօ
Իվէռնիա	13900	Սիլվանիա	559
Սաքսոնիա	13900	Ֆանիսիա	4541
Լուքանիա	12950	Կէլթիա	3229
Քամփանիա	12950	Բիվիրա	2945
Ուլթոնիա	8845	Բիվիրա	2938
Յումերիա	8128	Սերֆիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Ումբրիա	7392	Ալէպօ	2181
Աւսոնիա	7269	Կէլֆանիա	1600

Ծերպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Մարիոն, ընդհանուր վաճառքով Լիվրբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ ՃՕԼԻ Ե. ՍԻԿԸՐ Joly et Seagor
44—50
Մէյմանէթլի խան, թիւ 6, 7, 8, Ղալաթիա, Բարա Մուսթաֆա փողոց։ 14

ԱՆԱՏՕԼՈՒԻ ՕՍՄ. ԵՐԿԱԹՈՒՂԻ

Երթեւեկութիւն կառախումբերու 1905 Ապրիլ 22 (Ն. Տ.) շաբաթ օրէն սկսեալ

ՀԱՅՏԱՐ ՓԱՇԱ ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ.44 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ.46 խառն Իրիկ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.41 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.43 խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
11 15	7 58	մկն. Քարաքէօյ Կամուրջ ժմն.	3 52	12 15
11 35	8 18	ժմն. Հայտար Փաշա մկն.	3 32	11 55
12 —	8 30	մկն. Հայտար Փաշա ժմն.	3 22	11 21
1 5	9 38	ժմն. Բէնտիք մկն.	2 13	10 12
1 19	9 52	մկն. Բէնտիք ժմն.	2 —	9 52
1 41	10 17	» Թուզլա »	1 40	9 30
2 3	10 42	» Կէպզէ »	1 18	9 9
2 27	11 4	» Տիլ Իսքէլէսի »	12 48	8 35
2 39	11 15	» Թավշանճըլ »	12 34	8 24
3 —	11 36	» Հէրէքէ »	12 23	8 12
3 21	11 56	» Եարըմճա »	11 56	7 43
3 35	12 9	» Պիւլպիւլ Չիֆթլիկ »	11 44	7 30
3 47	12 23	» Տէրինճէ »	11 33	7 19
4 2	12 37	ժմն. Իզմիտ մկն.	11 15	7 3
4 21	— —	մկն. Իզմիտ ժմն.	— —	6 38
5 1		» Գէօյիւք-Տէրպէնտ »		6 2
5 34		» Սափանճա »		5 32
6 1		» Համիտիէ »		5 14
6 48		» Կէյվէ »		4 18
7 14		» Աք-Հիսար »		3 52
7 49		» Մէքէճէ »		3 23
8 19		» Լէֆքէ »		2 49
8 57		» Վէզիր-Խան »		2 11
9 ,0		ժմն. Պիլէճիկ մկն.		1 30
9 55		մկն. Պիլէճիկ ժմն.		1 20
1 5		» Քարաքէօյ »		12 30
1 49		» Պօզիւյիւք »		11 54
2 42		» Ին Էօնիւ »		11 17
1 9		» Ջուքուր Հիսար »		10 44
1 44		ժմն. Էսկի Շէհիր մկն.		10 5
իրկ.				առ.

ԷՍԿԻ-ՇԷՀԻՐ ԳՕՆԻԱՅԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ.222 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառք. Թ.221 խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
10 25	մկն. Էսկի-Շէհիր ժմն.	1 25
11 7	» Կէօքճէ Քըզըք »	12 45
12 5	» Սաղըրճըք Պունար »	12 8
12 59	» Ալթընթաշ »	11 7
1 41	» Չէքիւրլէր »	10 23
2 41	» Տէօյէր »	9 35
3 10	» Իհսանիյէ »	8 50
3 34	» Համամ »	8 23
3 44	» Կազլըկէօլ Համամ »	8 14
4 31	» Աֆիոն Գարա Հիսար »	7 43
5 11	» Գէօյիւք Ջօղանլըր »	6 50
6 6	» Չայ »	6 3
6 51	» Իշագլու »	5 10
7 15	» [illegible] »	4 45
7 46	» Աք Շէհիր »	4 23
8 18	» Արղըթ քէօյ »	3 43
9 —	» Չավուշճը քէօյ »	3 5
9 38	» Իլկին »	2 33
10 25	» [illegible]-Խանը »	1 39
11 20	» Սէրայ-Ինի »	12 57
11 52	» Մէյտան »	12 17
12 52	» Պունար-Պաշը »	11 12
1 30	ժմն. Գոնիա մկն.	10 30
իրկ.		առ.

ԷՍԿԻ ՇԷՀԻՐ ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԳԻԾ

ԵՐԹ Կառք. Թ. 122 խառն Առտու	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴՐՁ Կառք. Թ. 121 խառն Իրիկն.
Ժ. Վ.		Ժ. Վ.
12 —	մկն. Էսկի Շէհիր ժմն.	10 —
12 44	» Աք Պունար »	9 18
1 24	» Ալփու Քէօյ »	8 46
2 4	» Պէյլիք Ախըր »	7 58
3 9	» Սարըքէօյ »	7 1
3 58	» Պէյնէր »	6 4
4 35	» Սազըլար »	5 27
5 9	» Պէյլիք Քէօփրիւ »	5 —
6 3	» Պօլաթլը »	4 16
7 21	» Մալը Քէօյ »	2 49
8 15	» Սինճան Քէօյ »	1 47
9 —	ժմն. Էնկիւրի մկն.	1 —
իրկ.		առ.

24—50

ԱԼԱՅՈՒՆՏԷՆ ՔԻՕԹԱՀԻԱ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 322 խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 324 խառն Իրիկ.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ.321 խառն Առտու	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 323 խառն Իրիկ.
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
1 5	11 15	մկն. Ալայունտ ժմն.	12 30	10 35
1 25	11 35	ժմն. Քիօթահիա մկն.	12 10	10 15

ՀԱՄԻՏԻԷ—ԱՏԱ-ՊԱԶԱՐ

ԵՐԹ Կառախումբ Թ. 426 Խառն Առտու	ԵՐԹ Կառախումբ Թ. Խառն Իրիկն.	ԿԱՅԱՐԱՆ	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. 425 խառն Իրիկն	ԴԱՐՁ Կառախումբ Թ. Խառն Առտու
Ժ. Վ.	Ժ. Վ.		Ժ. Վ.	Ժ. Վ.
6 16		մկն. Ատա-Պազար ժմն.	4 54	
6 34		ժմն. Համիտիէ մկն.	4 36	